

JAARVERSLAG VCM 2020

1 WOORD VOORAF

25 mei 2021

2020: voor VCM een jaar van vele uitdagingen!

Algemeen en op vlak van praktische interne werking eiste de COVID-pandemie een enorme flexibiliteit en aanpassing van ons allen en zeker ook van het personeel. Telewerken, videoconferencing, webinars, e.d. zijn dagelijkse kost geworden en hebben onze wijze van overleg en communiceren drastisch gewijzigd. Ook de uitbouw van het eigen beheer van de boekhoudings- en personeelsadministratie was een ferme uitdaging, maar het resultaat mag zeker gezien worden en zal ons zeker nog veel nut opleveren!

Opnieuw werden het aanpassingsvermogen en de no-nonsens aanpak van de VCM-medewerkers bevestigd en werd de hoge kwaliteitsstandaard welke het VCM, als overlegplatform tussen overheid en bedrijfsleven en als kenniscentrum voor mestbe-/verwerking in Vlaanderen, al jarenlang hanteert onverminderd aangehouden. Een welgemeende dank aan allen die zich daarvoor het voorbije jaar ingezet hebben!

Samenwerking tussen alle actoren en belanghebbenden in een volledige ketenbenadering en in een overlegmodel is essentieel om ons gezamenlijke doel te kunnen bereiken, nl. de implementatie van een duurzame mestbe- en verwerking in Vlaanderen en een milieukundig verantwoorde afzet van de eind- en nevenproducten. VCM probeert daarom met zijn beleidsondersteunend werk bij te dragen aan de realisatie van een duurzaam, uitvoerbaar en door de sector gedragen mestverwerkingsbeleid op lange termijn.

Dit overlegmodel en de samenwerking via de ketenbenadering stonden in 2020 echter voor talrijke uitdagingen, maar zijn o zo belangrijk! VCM blijft daarom volop ijveren om de banden tussen de verschillende partners in de keten en het overlegplatform zo goed mogelijk blijvend te bewerkstelligen via continu overleg in o.a. werk- en stuurgroepen en platformen met alle stakeholders die dit wensen en het afsluiten van diverse samenwerkingsovereenkomsten met andere stakeholders in de sector.

In de uitrol van een Vlaams Nutriëntenplatform, Nutricycle Vlaanderen, bleek finaal ook een uitdagende rol voor VCM weggelegd: een rol die we uiteraard zonder aarzelen en met plezier hebben opgenomen. Daarnaast werden vele bijdragen geleverd in de diverse projecten waaraan VCM meewerkt: u leest er alles over in het hoofdstuk projectwerking. Ook de organisatie van Manuresource 2021 was in volle COVID-pandemie een uitdaging op zich; maar het ziet er dus wel naar uit dat wel elkaar eind november in Nederland fysiek gaan kunnen begroeten!

In afwachting wens ik u alvast veel leesplezier.

Eddy Vandycke, Voorzitter VCM

2 INHOUDSTAFEL

1	WOORD VOORAF.....	1
2	INHOUDSTAFEL.....	2
3	2020: een uitzonderlijk jaar.....	4
4	VLAAMS COÖRDINATIECENTRUM MESTVERWERKING	5
4.1	VCM-team (situatie 2020)	5
4.2	VCM-leden.....	5
4.3	Interne werking	7
5	Administratie	10
6	Overlegplatform	11
6.1	Werkgroep Transitie Mestverwerking: opmaak informatiedocument	11
6.2	WG Effluent: knelpunten voor hergebruik van (gezuiverd) effluent	12
7	Onafhankelijk kenniscentrum	14
7.1	Opvolging ontwikkelingen mestbe-/verwerking en afzet eind- en nevenproducten via de afvaardiging in stuurgroepen en platformen	14
7.1.1	Landbouwoverleg Mestbank.....	14
7.1.2	Samenwerking met VLACO en Biogas-E	15
7.2	VCM-enquête	15
8	Projectwerking	18
8.1	SYSTEMIC (Horizon 2020; juni 2017 - november 2021)	18
8.2	MET LANDBOUW EN NATUUR OP WEG NAAR EEN BETERE BODEMKWALITEIT (Leader Kempen en Maasland; november 2020-oktober 2022)	20
8.3	NITROMAN (Interreg NL-VL; december 2019 – november 2022).....	21
8.4	UNIR (Vlaanderen Circulair, 2019-2020)	23
8.5	Ingediende projecten met VCM als partner.....	24
9	Centraal aanspreekpunt	26
10	Beleidsondersteunend werk	28
10.1	Opmaak BBT-addendum	28
10.2	Rondrit parlementariërs.....	28
10.3	Berekening gevolgen aanpassing effluentuitrijregeling	30
10.4	Producten van biologische mestverwerkingsinstallaties: voortbrengselen van de hoeve?. 31	
10.5	Overleg verplichte debietmeters MAP6.....	31

10.6	Oprichting Nutricycle Vlaanderen	32
10.7	Opmaak Code Goede Praktijk Digestaat	33
11	Uniek netwerk	34
11.1	Webinars	34
11.2	Ivan Tolpe prijs	35
11.3	ManuREsource 2021	37
12	Communicatie	38
12.1	Perscontacten.....	38
12.2	Toelichtingen.....	39
12.3	VCM-website (www.vcm-mestverwerking.be)	39
12.4	VCM-nieuwsbrieven	40
12.5	LinkedIn-pagina	42
13	BIJLAGEN	43
13.1	Bijlage 1: Samenstelling Algemene Vergadering.....	43
13.2	Bijlage 2: Samenstelling Bestuursorgaan	45
13.3	Bijlage 3: Samenstelling dagelijks bestuur	46
13.4	Bijlage 4: Overzicht van de perscontacten en verwijzing naar VCM in externe Nieuwsbrieven in 2020.....	47
13.5	Bijlage 5: Jaarrekening en balans 2020 (nog goed te keuren)	48
13.6	Bijlage 6: Overzicht overlegmomenten 2020	50
13.7	Bijlage 7: Leden VCM (situatie op 31 december 2020)	54
14	Coördinaten VCM	57

3 2020: een uitzonderlijk jaar

Toen het actieplan 2020 werd opgesteld in 2019, kon niemand voorspellen dat 2020 een allesbehalve ‘normaal’ jaar zou worden voor VCM en zijn leden. De COVID-19 pandemie en de maatregelen om besmettingen in te dijken, hadden een grote impact op ons sociale en economische leven.

De werking van VCM vzw, als intermediair tussen de overheid, de kenniscentra en de Vlaamse mestverwerkingssector, werd mits enkele aanpassingen, zo optimaal mogelijk verdergezet. De flexibiliteit van VCM vzw, zijn Bestuur, leden en medewerkers, zorgden voor een continuering van de taken van VCM vzw tijdens dit speciale jaar. Doorheen 2020 werd duidelijk dat online overleg vele voordelen heeft, maar fysiek overleg nooit kan vervangen. Ook webinars werden ontdekt als een interessant medium om een groot publiek op korte tijd te informeren over specifieke topics.

Toch was het niet mogelijk om alle geplande activiteiten uit het Actieplan voor 2020 uit te voeren. Veel geplande overlegmomenten, bestuursvergaderingen en zelfs de Algemene Vergadering werden online georganiseerd en studiedagen werden webinars, maar belangrijke overlegmomenten, congressen, bijeenkomsten... die fysiek moeten doorgaan, werden uitgesteld omwille van de geldende maatregelen om de verspreiding van Covid-19 tegen te gaan.

De wél uitgevoerde acties beschreven in dit jaarverslag worden tijdens de AV 2021 afgetoetst met het vooropgestelde “VCM-actieplan 2020” dat goedgekeurd werd op de Algemene Vergadering 2020. De opbouw van het jaarverslag werd geordend volgens de doelstellingen van het [VCM-businessplan](https://cdn.digisecure.be/vcm/201851815054587_businessplan-vcm-2018-2022-website.pdf)¹, dat in 2018, samen met een dynamisch communicatieplan, werd uitgewerkt en goedgekeurd.

¹ https://cdn.digisecure.be/vcm/201851815054587_businessplan-vcm-2018-2022-website.pdf

4 VLAAMS COÖRDINATIECENTRUM MESTVERWERKING

4.1 VCM-team (situatie 2020)

De dagelijkse werking van het VCM werd verzekerd door een team bestaande uit Thomas Vannecke (interne coördinator), Marieke Verbeke, Astrid D’Haene en Isabelle Mouton (administratief medewerker).

Van links naar rechts – Thomas Vannecke (teamcoördinator-adviseur), Marieke Verbeke (Coördinator H2020 project Systemic), Astrid D’Haene (adviseur) en Isabelle Mouton (administratief bediende)

4.2 VCM-leden

Het VCM heeft door zijn gediversifieerd ledenbestand een unieke structuur en kan zo optimaal functioneren vanuit een breed platform.

Op 31 december 2020 telde het VCM 7 A-leden en 34 B-leden. Verder ontving het VCM een **dotatie** van de **Vlaamse Overheid**.

Ledenregister op 31/12/2020: A-leden (tussen haakjes het aantal lidmaatschapsschijven):

- Provincie West-Vlaanderen (4)
- VLM – afdeling Mestbank (3)
- BFA (Belgian Feed Association) (1)
- Boerenbond (1)
- Departement Landbouw & Visserij (1)
- Inagro (1)
- Provincie Oost-Vlaanderen (1+werkingstoelage)

Ledenregister op 31/12/2020: B-leden (tussen haakjes het aantal lidmaatschapsschijven):

3PT Consult (1)	Fertikal (1)
ABS (1)	GEA Westfalia (1)
BNP Paribas Fortis (1)	ILVO (1)
Belfertil (1)	Karel Sterckx nv (1)
Bio Armor (1)	KBC Bank en Verzekering (1)
Bodemkundige Dienst van België (1)	Nationale Centrale Landbouw-Service (1)
Biogas-E (1)	Provincie Antwerpen (4)
Cogen Vlaanderen (1)	Provincie Limburg (1)
Compovit (1)	Provincie Vlaams-Brabant (1)
Creafarm (1)	Rens Ruud en Johan (1)
Crelan (1)	SBB (1)
Danone (1)	UGent (1)
De Mestverwerkers (1)	Vlaco (1)
DLV België (1)	Trevi (1)
Detricon (1)	Vemis (1)
Eco Services (1)	Vito (1)
Ecce nv (1)	Watercircle (1)

4.3 Interne werking

Het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking heeft als intermediair tussen de overheid, kenniscentra en de bedrijfswereld een unieke structuur:

- Het beleid van VCM wordt bepaald door het **Bestuursorgaan**. Het bestuursorgaan wordt minstens viermaal per jaar bijeengeroepen en telt één of meerdere vertegenwoordigers (met een maximum van drie) per A-lid en drie jaarlijks verkozen afgevaardigden namens de B-leden. In 2020 vond het Bestuursorgaan fysiek plaats op 11/02. De andere data gingen online door via Teams: 07/05, 30/06, 15/09 en 25/11. Een greep uit de beslissingen van de RVB in 2020:
 - ✓ Op 11 februari was het Bestuursorgaan te gast bij B-lid BNP Paribas voor een Bestuursorgaan, gevolgd door leden-event met een lezing van Wim Debeuckelaere (DG ENVI) en Jan Dekeyser (BNP Paribas) en een nieuwjaarsdrink. Tijdens het Bestuursorgaan werd er o.a. gesproken over de rol van VCM binnen het recent opgericht platform 'Nutricycle Vlaanderen' onder leiding van Universiteit Gent.

Figuur 1: Op 11 februari 2020 was VCM op bezoek bij BNP Paribas voor een Bestuursorgaan en nieuwjaarsreceptie.

- ✓ Tijdens het Bestuursorgaan van 7 mei 2020 werd beslist om de statuten van VCM vzw aan te passen. Dit was nodig door de terugtrekking van stichtend lid POM West-Vlaanderen en de gevolgen hiervan voor de secretarisfunctie en de wijzigingen in de wetgeving van de vzw's (Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen). Daarnaast werd de nota van VCM en Biogas-E omtrent het voorstel om bijkomende debietmeters te plaatsen op mestverwerkingsinstallaties en co-vergistingsinstallaties, besproken. Tevens werden de mogelijke gevolgen van de aangepaste effluentuitrijregeling aangehaald.
 - ✓ Tijdens het Bestuursorgaan van 30 juni 2020 werd de finalisering van het BBT-addendum over nutriëntrecuperatie uit mest door VITO overlopen en werd beslist tot de opstart van de VCM werkgroep voor de recuperatie van water uit effluent. Ook de mogelijkheid voor een VCM-groepsaanvraag voor kunstmestvervangers kwam aan bod, net als de aanpassing van het Interne Reglement (ter vervanging van het huishoudelijk reglement) naar aanleiding van de aanpassing van de statuten. Tevens besliste het Bestuursorgaan dat Thomas Vannecke VCM zal vertegenwoordigen in de stuurgroep van Nutricycle Vlaanderen als voorzitter van de Werkgroep Nutriëntrecuperatie uit mest.
 - ✓ Op het Bestuursorgaan van 15 september 2020 werd meegedeeld dat er, onder specifieke voorwaarden, geen FOD ontheffing nodig is voor afvoer van slib en effluent uit biologieën die alleen mest (of een mengsel van mest en biologisch spuiwater) verwerken. Er werd beslist om de geplande studiedag te vervangen door een reeks van drie korte webinars in november.
 - ✓ Het Bestuursorgaan van 25 november besliste om het Dagelijks Bestuur met 1 extra vertegenwoordiger uit de A-leden uit te breiden. Het principieel goedgekeurd *Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de VLAREME van 28 oktober 2016, wat betreft het gebruik van debietmeters in bewerkings- en verwerkingseenheden* kwam uitgebreid aan bod. De omvorming van de groepsaanvraag naar een informatiedocument voor DG ENVI werd besproken. Er werd beslist om begin 2021 een online nieuwjaarsreceptie te organiseren, een unicum in de VCM-werking.
- Maandelijks wordt het beleid uitgestippeld door het **Dagelijks Bestuur**, samengesteld uit de voorzitter, de ondervoorzitter, de secretaris en 2 extra vertegenwoordigers namens de A-leden. Het Dagelijks Bestuur kwam in 2020 samen op 14/01, 19/02, 19/03, 21/04 (online), 19/05 (online), 23/06, 8/09, 13/10, 17/11 (online) en 9/12 (online). Tijdens deze vergaderingen werd o.a. de wijziging van de statuten voorbereid, werden de rondrit met de parlementariërs, het programma van de webinars en een nota over deelname van VCM aan het vernieuwd landbouwoverleg uitgewerkt en werden beslissingen genomen rond administratie, personeel, communicatie en deelname van het VCM aan projecten.
 - Regelmatig (gemiddeld tweewekelijks) kwam het **Speerpuntenoverleg** samen, zowel online als fysiek. Dit is een overleg met voorzitter, secretaris en de interne coördinator. Het speerpuntenoverleg voert de beslissingen van DB en BO uit, bereidt de agenda's voor DB, BO en AV voor, worden taken besproken en verdeeld onder de VCM-medewerkers en wordt de projectwerking en de boekhouding opgevolgd.

- De Jaarlijkse Algemene Vergadering werd op 27 mei 2020 online georganiseerd. Op de agenda stonden de verplichte zaken zoals goedkeuring van de jaarrekening 2019, de begroting 2020, jaarverslag 2019 en de wijziging van de statuten. Verder gaf VCM een overzicht aan de leden van de activiteiten in 2019 en wat er nog allemaal op de planning stond voor 2020.

Als bijlage (Hoofdstuk 13) wordt de samenstelling van de Algemene Vergadering, de Raad van Bestuur en het Dagelijks Bestuur van het VCM weergegeven.

5 Administratie

Sinds 1 januari 2020 is POM West-Vlaanderen niet langer lid van VCM. Voorheen werd door de medewerkers van POM West-Vlaanderen zowel de boekhouding als het personeelsmanagement van VCM vzw uitgevoerd door medewerkers van POM West-Vlaanderen.

VCM vzw wenst POM West-Vlaanderen en de betrokken medewerkers te bedanken voor de jarenlange aangename samenwerking.

Sinds 2020 is VCM vzw zelf verantwoordelijk voor de boekhouding en de opvolging van de (personeels)administratie. Dit gebeurt in samenwerking met de boekhouder (Kantoor Dewulf, Brugge), secretaris Philippe Tavernier (voorheen POM West-Vlaanderen, nu 3PT Consult) en de administratief medewerkster bij VCM (Isabelle Mouton).

Deze wijzigingen in de interne werking werden aangegrepen om een verregaand digitaliseringsproces van boekhouding en (personeels)administratie door te voeren.

6 Overlegplatform

Bij het overleg van VCM met de overheid en sector, worden specifieke aspecten van mestverwerking uitgebreid besproken en worden mogelijke oplossingen voor de heersende knelpunten aangereikt.

Geheel in de lijn van de beleidsvisies rond recuperatie van nutriënten uit mest en het belang van waterrecuperatie, heeft VCM in 2020 een informatienota voor DG ENVI over de toepassing van Vlaamse RENURE-producten opgemaakt, alsook een nota met oplistings van de knelpunten voor recuperatie van (gezuiverd) effluent.

6.1 Werkgroep Transitie Mestverwerking: opmaak informatiedocument

Het realiseren van een transitie in de mestverwerking naar een circulaire economie, vergt zowel van de sector als de overheid grote inspanningen. Daarom heeft het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking op basis van de input van de Werkgroep Transitie een [visienota](#) opgesteld, die na goedkeuring door de Raad van Bestuur ook werd voorgelegd aan de Algemene Vergadering in 2017. Deze nota werd voorgesteld aan de pers in juli 2017. Eén van de geciteerde knelpunten voor de transitie is dat de meststoffen gerecupereerd uit dierlijke mest de status dierlijke mest blijven behouden en dus binnen de 170 kg dierlijke N/ha/jaar toegepast moeten worden.

In 2019 werd een eerste versie voorgesteld van de Safemanure-studie, opgesteld door het Joint Research Centre in opdracht van DG ENVI. Dit rapport stelt criteria voor hoogwaardige stikstofmeststoffen, gedeeltelijk of volledig afgeleid van dierlijke mest voor, zodat deze kunnen toegepast worden als minerale stikstofmeststoffen volgens de Nitraatrichtlijn (91/676/EEC), dus boven de 170 kg dierlijke N/ha/jaar. Deze producten moeten voldoende landbouwkundige voordelen bieden om de gewasgroei te bevorderen. Deze hoogwaardige stikstofmeststoffen, (gedeeltelijk) gerecycleerd uit mest, werden RENURE gedoopt (REcovered Nitrogen from manURE).

In januari 2020 nam VCM in Sevilla (Spanje) deel aan een stakeholdersoverleg, georganiseerd vanuit de Europese Commissie (DG ENVI) waarop het ontwerp-rapport van de Safemanure-studie werd besproken.

Het finale [Safemanure](#)-rapport, dat beschrijft onder welke criteria producten uit de mestverwerking (RENURE) kunnen worden ingezet als kunstmestvervangers in Nitraatgevoelige Zones werd in september 2020 gepubliceerd. Het is wel nog wachten op de wettelijke toepassing van de RENURE-criteria in de praktijk, want de resultaten van het rapport moeten eerst omgezet worden in Europees, en vervolgens Vlaams, beleid.

JRC SCIENCE FOR POLICY REPORT

Technical proposals for the safe use of processed manure above the threshold established for Nitrate Vulnerable Zones by the Nitrates Directive (91/676/EEC)

Huyghe G, O'Neill G, Lugato E, Tassi S, Corneo S, Jones A, Gheile B, Saeghe K&M

Cover van het Safemanure-rapport

In 2019 lanceerde VCM een oproep naar producenten van stikstofmeststoffen, gewonnen uit mest (RENURE), ter voorbereiding van een nota voor de Vlaamse Regering en de Europese Commissie, met de vraag om bepaalde stikstofmeststoffen, gewonnen uit mest, tijdelijk te kunnen gebruiken als kunstmestvervanger in Vlaanderen, naar analogie van de pilootprojecten 'Mineralenconcentraten' en 'Kunstmestvrije Achterhoek' in Nederland. Na overleg met medewerkers binnen DG ENVI, heeft het Bestuursorgaan van VCM vzw in 2020, beslist om geen groepsaanvraag in te dienen, omdat DG ENVI momenteel onderzoekt hoe men de nutriëntencycli kan sluiten, rekening houdend met de bevindingen van het Safemanure-rapport.

In plaats van een 'groepsaanvraag' heeft VCM in afwachting van de vertaling van de RENURE-criteria in Europees en Vlaams beleid, eind vorig jaar een [informatiedocument²](https://cdn.digisecure.be/vcm/202153102710731_20210208-renure-informationdocument-online.pdf) over Vlaamse RENURE-producten bezorgd aan DG ENVI. Het document bevat een olijsting van Vlaamse RENURE-producten (ammoniumzouten, mineralenconcentraten en dunne fractie digestaat na doorgedreven scheiding) en van pioniers die deze producten reeds, of binnenkort, willen produceren. Dit document wijst op de hoogdringendheid van een end-of-manure statuut en geeft informatie over mogelijke projectwerking die invulling kan geven aan de bezorgdheden van de Europese Commissie rond stabiliteit van de producten, preventie van nutriëntenverliezen en ammoniakemissies,....

6.2 WG Effluent: knelpunten voor hergebruik van (gezuiverd) effluent

In het kader van de VCM Werkgroep Effluent, die voor de eerste keer samen kwam op 16 september 2020, heeft VCM de nota 'Waterrecuperatie uit mest' opgesteld.

Door steeds terugkerende en langdurige droogteperiodes is de nood hoog om alternatieve waterbronnen aan te wenden. Deze kunnen ook gevonden worden binnen de landbouw, wat de circulaire economie ten goede komt.

² https://cdn.digisecure.be/vcm/202153102710731_20210208-renure-informationdocument-online.pdf

Tevens stelt het addendum bij de BBT Mestverwerking (Derden en Dijkmans, 2020), dat door VITO werd opgemaakt met begeleiding van een begeleidingscommissie waarvan VCM deel uitmaakte (zie Hoofdstuk 10.1), dat de waterige stromen die ontstaan na mestverwerking kunnen gebruikt worden als proces -of irrigatiewater, mits voldaan is aan specifieke criteria en voorwaarden.

Deze nota beschrijft mogelijkheden voor het gebruik van (gezuiverd) effluent na bijvoorbeeld biologische mestverwerking voor landbouwkundige toepassingen zoals waswater in luchtwassers, fertigatie, irrigatie,....

Dit [document](#)³ zal de basis vormen voor verder overleg, bijvoorbeeld in kader van de Nutricycle Vlaanderen Werkgroep 'Nutriëntrecuperatie uit (afval)water' (zie Hoofdstuk 10.6).

³ https://cdn.digisecure.be/vcm/202121813185145_20210209-nota-vcm-waterrecuperatie-uit-mest.pdf

7 Onafhankelijk kenniscentrum

VCM verzamelt als kenniscentrum relevante informatie rond (verduurzaming van) mestbe-/verwerkingstechnieken, de valorisatie van de eind- en nevenproducten (voor zowel landbouw als andere afzetmarkten) en de wet- en regelgeving die hierop van toepassing is.

7.1 Opvolging ontwikkelingen mestbe-/verwerking en afzet eind- en nevenproducten via de afvaardiging in stuurgroepen en platformen

Als kenniscentrum nam VCM deel aan diverse overlegmomenten. VCM volgt projecten op die aansluiten bij de doelstellingen van VCM als partner of via participatie in stuurgroepen. Daarnaast neemt VCM deel aan verschillende relevante platformen. De verzamelde kennis wordt gebruikt om het kenniscentrum verder uit te bouwen. Een niet-limitatieve lijst van overlegmomenten waaraan VCM deelnam, wordt weergegeven in Bijlage 6 (Hoofdstuk 13).

7.1.1 Landbouwoverleg Mestbank

De Mestbank organiseert regelmatig overlegmomenten met vertegenwoordigers uit de landbouwsector. Dit Landbouwoverleg vond in 2020 plaats op 30 januari, 18 juni, 24 september en 26 november. Tijdens het 'landbouwoverleg' wordt toelichting verstrekt over Mestwetgeving en mestbeleid en worden knelpunten en vragen vanuit de sector besproken. VCM maakt deel uit van dit sectoroverleg en gaf input waar nodig.

Op 26 november deelde VLM mee dat het bestaande Landbouwoverleg zou hervormd worden in volgende overlegorganen:

<i>Wat</i>	<i>Samenstelling</i>	<i>Doel</i>	<i>Frequentie</i>
Rondetafel mestactoren	Alle sectororganisaties	Informeren Opvangen sectorbrede bezorgdheden	2 x per jaar
Landbouwoverleg	Landbouworganisaties	Informeren Vinger aan de pols houden Consulteren	4 x per jaar
Consulentenoverleg	Adviesbureaus	Informeren Consulteren	4 x per jaar
Sectoroverleg	Specifieke sectororganisaties	Consulteren Uitwerken maatregelen	Afhankelijk van de noodzaak

VCM diende een gemotiveerde aanvraag in om te kunnen deelnemen aan de Rondetafel mestactoren, het Landbouwoverleg en specifiek sectoroverleg met betrekking tot mestverwerking. VLM voegde VCM toe aan de rondetafel Mestactoren. Omwille van efficiëntie en effectiviteit wordt het 'Landbouwoverleg' beperkt tot de algemene landbouworganisaties. Op de specifieke problematiek van de mestverwerking kan dieper ingegaan worden tijdens het sectoroverleg waarbij het VCM zal betrokken worden.

In de Rondetafel Mestactoren wordt informatie gegeven over (geplande) wijzigingen in wetgeving en beleidsontwikkelingen en worden sectorbrede bezorgdheden gecapteerd. Enerzijds kan VCM eerstelijnsadviezen baseren op deze informatie, anderzijds kan VCM als breed gedragen coördinatie- en kenniscentrum zélf een belangrijke meerwaarde betekenen in dit overleg. VCM levert bijvoorbeeld de cijfers over de operationele mestverwerkingscapaciteit via een jaarlijkse enquête (zie Hoofdstuk 7.1) aan de VLM Mestbank voor de opmaak van het Mestrapport, dat besproken wordt in de Rondetafel Mestactoren.

In specifiek Sectoroverleg over zaken die de Vlaamse mestverwerking aanbelangen zoekt VCM actief mee zoeken naar mogelijkheden voor een degelijk en uitvoerbaar beleid, gebaseerd op een multidisciplinaire benadering van het thema mestverwerking.

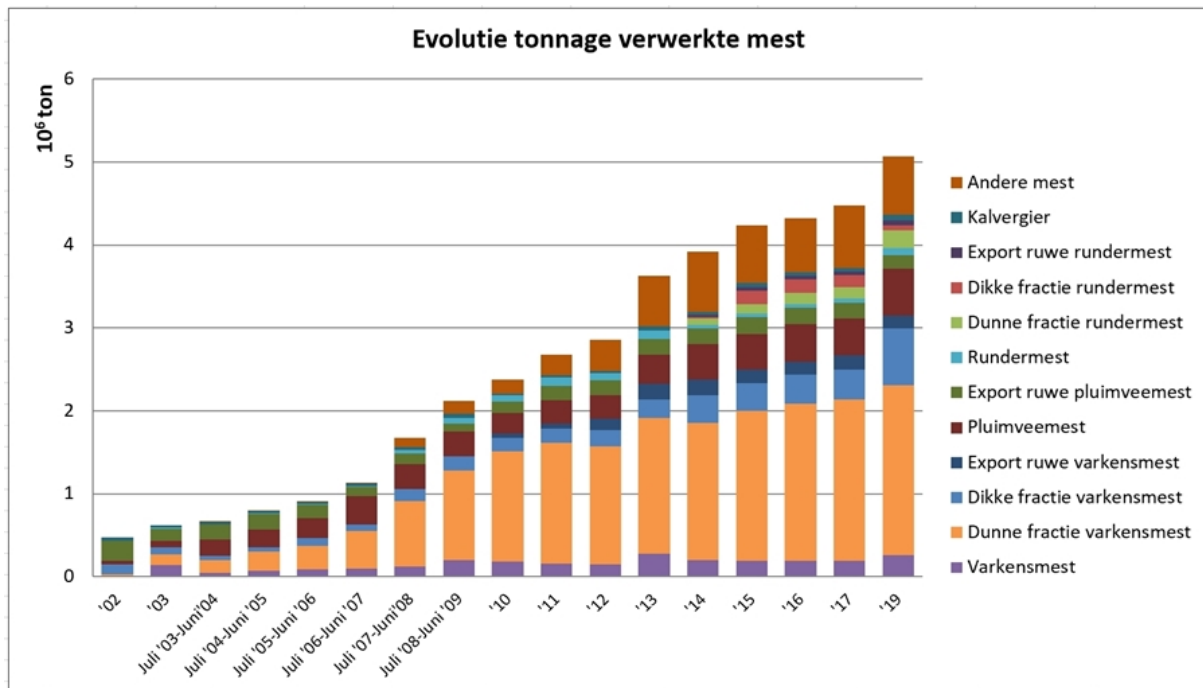
7.1.2 Samenwerking met VLACO en Biogas-E

In kader van de samenwerking met Biogas-E en VLACO wordt er jaarlijks overlegd met deze organisaties waarbij de samenwerking wordt geconcretiseerd in een jaarovereenkomst. Het overleg met Biogas-E vond plaats op 5 februari 2020. Het overleg met VLACO kon niet doorgaan door de geldende corona-maatregelen.

7.2 VCM-enquête

Elk jaar onderzoekt VCM de operationele mestverwerkingscapaciteit in Vlaanderen via een online enquête.

Uit de resultaten van de bevraging over het jaar 2019 kwam naar voren dat er 49,8 miljoen kg stikstof uit dierlijke mest (incl. export) werd verwerkt. In 2017 was dit nog 44,1 miljoen kg stikstof en in 2016 was dit 42,3 miljoen kg stikstof. De jaarlijkse hoeveelheid verwerkte stikstof blijft dus stijgen. Hierbij blijft ook het aandeel fosfor dat verwerkt wordt, stijgen.

Evolutie van het tonnage verwerkte mest sinds 2002

Het grootste gedeelte (bijna 87 %) van de stikstofverwerking werd in 2019 gerealiseerd door de verwerking en export van varkensmest (in totaal 21,2 miljoen kg N of 42,6 %) samen met de verwerking en export van pluimveemest (in totaal 22,2 miljoen kg N of 44,6 %). Voor beide types is de export ruwe mest gedaald, maar de verwerking gestegen. Voorgaande jaren was het aandeel van varkensmest telkens hoger dan die van pluimveemest. In 2019 is een kentering waar te nemen met een hoger aandeel van pluimveemest. Een verklaring hiervoor is de snellere stijging van de pluimveestapel, terwijl de varkensstapel stabiel is gebleven ten opzichte van 2017.

De verwerking en export van runder- en kalfsmest steeg met 6,6% ten opzichte van 2017, terwijl de import van rundermest is gedaald (van 129 606 ton naar 42 389 ton). De verwerking van dikke fractie van rundermest is eveneens gedaald met 59%. De export van ruwe rundermest naar Nederland steeg wel met 6,2%. Ook de verwerking van dunne fractie van rundermest is gestegen (48,1% of 306 141 kg N), net als runderstalmest (4,5% of 1 845 ton). Daarnaast kent de verwerking van digestaat een daling van 2,4% naar 1,4%.

In Vlaanderen is de biologische mestverwerking waarin stikstof wordt verwijderd uit de dunne fractie van varkensmest, rundermest en/of digestaat nog steeds de meest toegepaste techniek (104 van 136 installaties). In 2018 en 2019 zijn er zelfs nog 6 nieuwe biologische mestverwerkingsinstallaties bijgekomen. De tweede meest toegepaste techniek in Vlaanderen is het biothermisch drogen (17 installaties, waarvan 3 installaties ook het eindproduct drogen en korrelen). De voorbije twee jaar kwam er 1 biothermische drooginstallatie bij in Vlaanderen. Tevens werden twee totaalverwerkers opgestart in de periode 2018 - 2019.

Net als voorgaande jaren wordt in 2019 de grootste hoeveelheid stikstof (18,4 miljoen kg N of 42,3%) verwerkt via de biothermische droging van voornamelijk pluimveemest, paardenmest, de dikke fractie

van varkensmest en de dikke fractie van rundermest, al dan niet gecombineerd met drogen en korrelen. Ook via de biologische verwerking van de dunne fractie van varkensmest, rundveemest of digestaat wordt een grote hoeveelheid stikstof verwerkt (12,9 miljoen kg N of 29,8%), al dan niet met een nabehandeling in constructed wetlands of omgekeerde osmose. De grootste hoeveelheid fosfaat (15,0 miljoen kg P₂O₅ of 55,6%) wordt verwerkt via de biothermische droging (al dan niet gecombineerd met drogen en korrelen).

Uit de enquête blijkt dat de conventionele technieken van mestverwerking, namelijk mestscheiding gevolgd door de biologische verwerking van de dunne fractie in een 'biologie' en de export van de biothermisch gedroogde dikke fractie, cruciaal blijft voor een oordeelkundige verwerking van het Vlaamse mestoverschot.

Een gedetailleerde bespreking van de enquêteresultaten kan u vinden in het rapport "[VCM-enquête Operationele Stand van zaken Mestverwerking 2019](#)".

8 Projectwerking

Via diverse projecten werk VCM samen met verschillende (Vlaamse en Europese) partners in praktijkgericht onderzoek.

8.1 SYSTEMIC (Horizon 2020; juni 2017 - november 2021)

In 'Systemic' (Systemic large scale eco-innovation to advance circular economy and mineral recovery from organic waste in Europe) worden verschillende innovatieve technieken voor nutriënten-recuperatie uit digestaat gedemonstreerd op 5 grootschalige vergistingsinstallaties.

Doel is om alle verworven kennis over te brengen, in eerste instantie naar 10 'outreach locations' en later naar bestaande of toekomstige uitbaters van een vergistingsinstallatie in Europa die wensen te investeren in technieken voor digestaatverwerking.

Onder leiding van projectcoördinator Wageningen Universiteit – Alterra wordt samengewerkt met meerdere Europese partners, waaronder VCM, Inagro en UGent. VCM is trekker van Werkpakket 3 – 'transfer of know-ledge to the EU outreach plants'. Meer info over dit project vindt u op <https://www.systemicproject.eu/>.

8.1.1.1 Marktonderzoek in de regio's waar Outreach Locaties actief zijn

VCM heeft een marktonderzoek uitgevoerd voor verschillende producten herwonnen uit digestaat. In SYSTEMIC zijn er momenteel 35 Europese biogas installaties betrokken (5 Demonstratie bedrijven, 10 Outreach Locations en 20 Associated Plants). Allereerst wordt in een lijst weergegeven welke technologieën zij gebruiken voor digestaatverwerking en welke producten er geproduceerd worden.

Daarna wordt een overzicht gegeven van de vraag aan nutriënten in verschillende regio's in Europa, die afhankelijk is van de nutriëntenstatus van de bodem, de hoeveelheid vee en beschikbare mest, regionale wetgeving, de geteelde gewassen en het gebruik van kunstmeststoffen. Voor verschillende regio's worden alternatieve meststoffen uit digestaat gesuggereerd die minerale meststoffen zouden kunnen vervangen als toevoeging aan bemesting met mest of digestaat.

Vervolgens worden de randvoorwaarden besproken omtrent het vermarkten van deze herwonnen nutriëntenproducten. Wetgevende aspecten komen uitgebreid aan bod aangezien zij de mogelijkheid bieden om de huidige meststoffenmarkt te kunnen openen voor deze nieuwe producten.

De voorwaarden, behoeften, specificaties en voorkeuren van verschillende consumenten van deze producten worden besproken voor akkerbouwers, minerale meststoffen industrie en private tuiniers.

Verder wordt nog ingezoomd op vermarktingsopties voor akkerbouw, tuinbouw en privé tuin-bouw. Hierbij worden het potentieel en de knelpunten beschreven van producten als meststoffen-op-maat, potgrond of veenvervangers en gebruik in de bio-landbouw.

Aansluitend worden extra tips gegeven over het opzetten van een communicatie- en marketingstrategie.

Tot slot wordt voor elke SYSTEMIC Outreach Location aangegeven welke herwonnen nutriënten producten marktpotentieel heeft in hun regio.

In de bijlages worden enkele niche markten en succesverhalen weergegeven.

Het rapport staat samen met alle andere deliverables op www.systemicproject.eu onder DOWNLOADS> PROJECT DELIVERABLES en ook op www.vcm-mestverwerking.be/en bij PROJECTS>SYSTEMIC.

8.1.1.2 Report with scenario's and schemes of proven NRR techniques

VCM stelde eveneens in 2020 een rapport op dat mogelijke 'full scale' technologieën en technologiecascades evalueert op hun efficiëntie (prestatie van de techniek) en kosten (investering, operationele kosten, chemicaliënverbruik) om uiteindelijk tot een conclusie te komen over de kosten-efficiëntie van de technieken.

De data werden bekomen uit wetenschappelijke publicaties, maar eveneens via de SYSTEMIC biogas installaties en gesprekken met constructeurs en adviseurs.

Het rapport geeft een aantal kosten-efficiënte technieken weer, waaruit een selectie werd gemaakt van 21 technologie cascades die geïmplementeerd worden in de NUTRICAS Tool (zie Hoofdstuk 8.1.1.3).

8.1.1.3 Een kwantitatieve tool voor een kosten-baten analyse en het selecteren van technologieën

In SYSTEMIC wordt een berekeningstool ("NUTRICAS") gemaakt om massabalansen en de kosten voor geselecteerde technologiecombinaties met nutriëntrecuperatie te voorspellen. VCM coördineert het opstellen van deze tool en wordt hiervoor ondersteund door Wageningen University and Research (WUR), UGent en DLV-United Experts. De database achter de rekentool is grotendeels opgesteld door VCM en combineert relevante gegevens uit literatuur en praktijk (SYSTEMIC biogasinstallaties) (zie Hoofdstuk 8.1.1.2).

De NUTRICAS Tool werd eerst ontworpen als een Excel tool (Deliverable 3.5, 31 januari 2020), maar al gauw werd duidelijk dat een Excel tool te beperkt is voor de complexe berekeningen en onvoldoende gebruiksvriendelijk is. Er werd daarom besloten om een webapplicatie te maken van de NUTRICAS

Tool. Deze zou ook de mogelijkheid hebben om de simulaties van de gebruikers op te slaan als input voor het verbeteren de berekeningsmodellen.

De NUTRICAS-tool zal beschikbaar zijn vanaf juni 2021 op de website van SYSTEMIC (onder “BDP”) en ook op www.vcm-mestverwerking.be/en bij PROJECTS>SYSTEMIC.

8.1.1.4 Business Development Package

Als vierde taak binnen SYSTEMIC ontwikkelt VCM een Business Development Package (BDP, D 3.6). Een pakket met informatie die uitbaters van biogasinstallaties, kan helpen bij beslissingen over het investeren en toepassen van technologieën voor nutriëntrecuperatie op hun bedrijf. De krijtlijnen voor de BDP werden in 2020 vastgelegd.

8.1.1.5 Living labs

Om tijdens de Corona-pandemie de interactie tussen de SYSTEMIC-bedrijven te stimuleren, schakelde VCM over naar het uitzenden van webinars.

Een eerste webinar (mei 2020) was een samenvattende presentatie over de marktstudie en de business case evaluatie van de Demonstratie bedrijven.

In het najaar schakelde VCM een versnelling hoger, en werd er wekelijks een discussie georganiseerd met Europese vergisters over een specifieke techniek voor digestaatverwerking. Vaak ging het in detail over de technische aspecten, veel voorkomende problemen en werd er nuttige informatie uitgewisseld tussen Europese vergisters.

Een samenvatting van de Living Lab discussions zal ook op de Business Development Package (Zie Hoofdstuk 8.1.1.4) verschijnen tegen augustus 2021.

8.2 MET LANDBOUW EN NATUUR OP WEG NAAR EEN BETERE BODEMKWALITEIT (Leader Kempen en Maasland; november 2020-oktober 2022)

Er kan meer organische stof aan de bodem toegevoegd worden door o.a. oogstresten in te werken of door meer stalmest te gebruiken. Maar dat is niet voor alle landbouwpercelen mogelijk.

Binnen het LEADER-project ‘Met landbouw en natuur op weg naar een betere bodemkwaliteit’ nemen VCM en PVL Bocholt samen met andere lokale partners een doorgedreven compostering onder de loep. Hierbij wordt gecomposteerd met combinaties van dierlijke mest en natuurresten om tot een waardevol eindproduct te komen. En het is net de combinatie van deze twee sectoren, landbouw en natuur, die kan leiden tot het wegwerken van knelpunten en leiden tot een optimale synergie tussen beide sectoren. Dit project kwam er mede door de steun van het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling.

Het LEADER-project wil aantonen dat compostering met combinatie van dierlijke mest en natuurresten een klimaatvriendelijke en circulaire grondstof levert voor de lokale landbouwsector in de regio van

Bocholt, Bree, Maaseik en Oudsbergen. Eveneens zullen de knelpunten in verband met de technologie, financiële haalbaarheid, vermarkting van de producten en het wettelijk kader worden aangepakt.

In dit project is er aandacht voor de vernieuwde definitie van boerderijcompostering binnen MAP6 en de link met Actie 2.3.8 in het Actieplan Voedselverlies en biomassa(rest)stromen circulair 2021-2025 dat in 2020, in samenwerking met o.a. VCM, door OVAM werd opgemaakt en in 2021 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Binnen Actie 2.3.8. van dat Actieplan is VCM samen met andere partners zoals VLACO, Biogas-E, ILVO, Inagro, Boerenbond en ABS betrokken bij de actie over de uitwerking van een evenwichtig toepasbaar kader voor boerderijcompostering.

8.3 NITROMAN (Interreg NL-VL; december 2019 – november 2022)

Het Interreg VL-NL project NITROMAN (www.nitroman.be) is een samenwerking tussen Vlaamse (Inagro, VCM vzw, UGent, PSKW, Hooibeekhoeve, PVL Bocholt en Detricon) en Nederlandse partners (NCM, DLV Advies, Rusthoeve en Strocon). Het project ambieert om nutriëntrecuperatie uit de dunne fractie van varkens- en rundermest in de praktijk mogelijk te maken. Het project werd goedgekeurd in de loop van 2019 en is gestart op 1 december 2019.

Op 10 september 2020 vond tijdens de kick-off van NITROMAN de eerste klankbordgroep van het project Nitroman plaats in Gistel. Oorspronkelijk was de kick-off met bijhorende eerste klankbordgroep gepland in mei 2020, maar deze werd uitgesteld tot september wegens de COVID19-crisis. Tijdens de kick-off werd een update gegeven van het project en kregen geïnteresseerden de mogelijkheid om knelpunten, die de transitie naar een circulaire economie verhinderen, te bespreken. Na de klankbordgroep werd de stripping-scrubbing installatie van Detricon op het varkensbedrijf IVACO bezocht. De volledige site (vergiftiging, mestscheiding, compostering dikke fractie, biologische mestverwerking, stripping-scrubbing, napolijsting effluent) werd bezocht met inachtnahme van de toen geldende Coronamaatregelen.

Enkele sfeerbeelden van de kick-off van NITROMAN (klankbordgroep en bezoek aan IVACO).

De 35 deelnemers vertegenwoordigden zowel Vlaamse als Nederlandse stakeholders (constructeurs, consultants, kenniscentra, belangenbehartigers,...).

Door de in 2020 geldende corona-maatregelen, waren fysieke bijeenkomsten in het najaar niet te organiseren. Daarom werd gebruik gemaakt van webinars (zie 11.1) om het project en de in NITROMAN onderzochte innovatieve technologieën (stripping-scrubbing en omgekeerde osmose) via filmpjes te visualiseren.

Binnen NITROMAN werden er korte filmpjes gemaakt over het project en de technieken die binnen het project aan bod komen (stripping-scrubbing en omgekeerde osmose). Zie www.nitroman.be.

Op 3 december werden de proefveldresultaten van 2020 toegelicht tijdens een webinar. De geplande bezoeken aan alle deelnemende proefboerderijen (Hooibeekhoeve, PVL Bocholt, PSKW en Rusthoeve) werden uitgesteld.

VCM en NCM volgen samen met de andere partners binnen het NITROMAN-consortium de ontwikkelingen rond nutriëntrecuperatie op de voet op (zie ook Hoofdstuk 6.1). De Europese Commissie werkt momenteel aan een mogelijk beleidskader om deze producten als kunstmestvervanger toe te passen in Nitraatgevoelige regio's zoals Vlaanderen en Nederland (zie Hoofdstuk 6.1). De informatie uit NITROMAN (veldproeven, analyses producten) zal gebruikt worden om de Europese Commissie te informeren.

Nitroman is gefinancierd binnen het Interreg-V programma Vlaanderen-Nederland, het grensoverschrijdend samenwerkingsprogramma met financiële steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling.

Daarnaast ontvangt Nitroman projectcofinanciering van:

8.4 UNIR (Vlaanderen Circulair, 2019-2020)

Begin 2019 werd het Vlaanderen Circulair project UNIR, een samenwerking tussen Agropolis, André Schelfhout (maïsteler), Bodemkundige Dienst België, Vlaco vzw, Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking vzw, Broekx Landbouw- en grondwerken en Boerenbond, opgestart. Dit project, dat in 2020 werd afgerond, had als doel om ammoniaksulfaat (spuiwater) van zure luchtwassers op biogasinstallaties en varkensstallen te laten doorbreken als vervanger van chemische meststoffen voor diverse teelten.

Ammoniaksulfaat is een minerale NS-meststof die in Vlaanderen boven de 170 kg/ha dierlijke mest mag toegepast worden. Hiervoor zijn grondstofverklaringen, keuringen, FOD-ontheffing, noch mest-afzetdocumenten vereist.

Het spuiwater van chemische luchtwassers bevat 4 tot 7% stikstof en 12 tot 18% sulfaat. Hierdoor kan spuiwater voldoen aan de stikstof -en zwavelbehoefte van de gewassen. Let wel dat er een maximale toediening is van 1250 liter/ha zuiver spuiwater om te hoge zwavelconcentraties in of verzuring van de bodem te vermijden. De pH van spuiwater ligt namelijk tussen 1,3 en 5, afhankelijk van de afstelling van de zure wasser. Een te lage pH of stikstofinhoud of een te hoge zwavelinhoud kan gecompenseerd

worden door bijvoorbeeld menging met urean. Tijdens de toepassing van spuiwater wordt vaak gevreesd voor verbranding van de gewassen, maar tijdens veldproeven van dit project werden hier geen problemen van ondervonden.

In het kader van het Vlaanderen Circulair project UNIR werd door VCM een rekentool ontwikkeld om de voordeligste toepassingsmethode van spuiwater na te gaan. In de rekentool wordt het toepassen van louter kunstmest vergeleken met de combinatie van spuiwater met kunstmest. Daarnaast worden opslagmogelijkheden en het al dan niet zelf toepassen of laten toepassen door een loonwerker in rekening gebracht.

Tijdens een slotwebinar van dit project op 9 november 2020 werd de rekentool toegelicht door VCM.

Sfeerbeeld project UNIR

8.5 Ingediende projecten met VCM als partner

VCM heeft als (sub)partner/onderaannemer een bijdrage geleverd bij het opstellen van meerdere projectvoorstellen die in 2020 werden ingediend:

- **EIP Operationele groep HIATUS:** in navolging van de knelpuntennota, opgemaakt door de WG Effluent (zie Hoofdstuk 6.2), werd in samenwerking met o.a. Inagro een operationele groep voorgesteld rond de aanpak van de knelpunten bij gebruik van (gezuiverd) effluent bij irrigatie en als waswater in luchtwassers.
- **EIP Operationele groep RENURE:** in afwachting van een beleidskader rond RENURE, werd door Inagro, met VCM en UGent als partners een operationele groep ingediend, over de toepassing van ammoniumnitraat in Vlaanderen
- **VLAIO-LA PIG POWER:** Biogas-E, UGent en Inagro hebben een project ingediend waarbij VCM, na goedkeuring, als onderaannemer zou worden opgenomen. Met dit project wenst men varkensbedrijven met potentieel voor kleinschalige vergisting te ondersteunen. Ook nutriëntrecuperatie uit het digestaat zou aan bod komen.
- **BBI JU GEOTRUPES:** VCM heeft een projectvoorstel ingediend rond het thema 'PROVIDE INSIGHT ON EMERGING TECHNOLOGIES FOR BIO-BASED VALUE CHAINS', met focus op mest.

VCM wil een intelligent softwaresysteem maken dat verschillende bronnen en databases van mestbe en -verwerkingstechnologieën (vergisting, scheiding, specifieke stalsystemen voor gescheiden opvang van urine en faeces) samenbrengt.

Gebruikers zullen zelf informatie kunnen toevoegen. Het systeem moet daarnaast zelflerend zijn (AI). Gebruikers krijgen hierbij bijvoorbeeld suggesties afhankelijk van hun profiel.

VCM zal eveneens een Businessplan ontwerpen, zodat het systeem ten minste nog 10 jaar kan onderhouden worden na de afloop van het project.

Naast de hierboven opgelijste ingediende projecten, nam VCM ook deel aan overlegmomenten over mogelijke projectaanvragen die niet ingediend werden of nog ingediend moeten worden in 2021 (bv. Green Deal Call, Horizon Europe Call).

9 Centraal aanspreekpunt

Het verlenen van onafhankelijk eerstelijnsadvies blijft een prioritaire taak van het VCM.

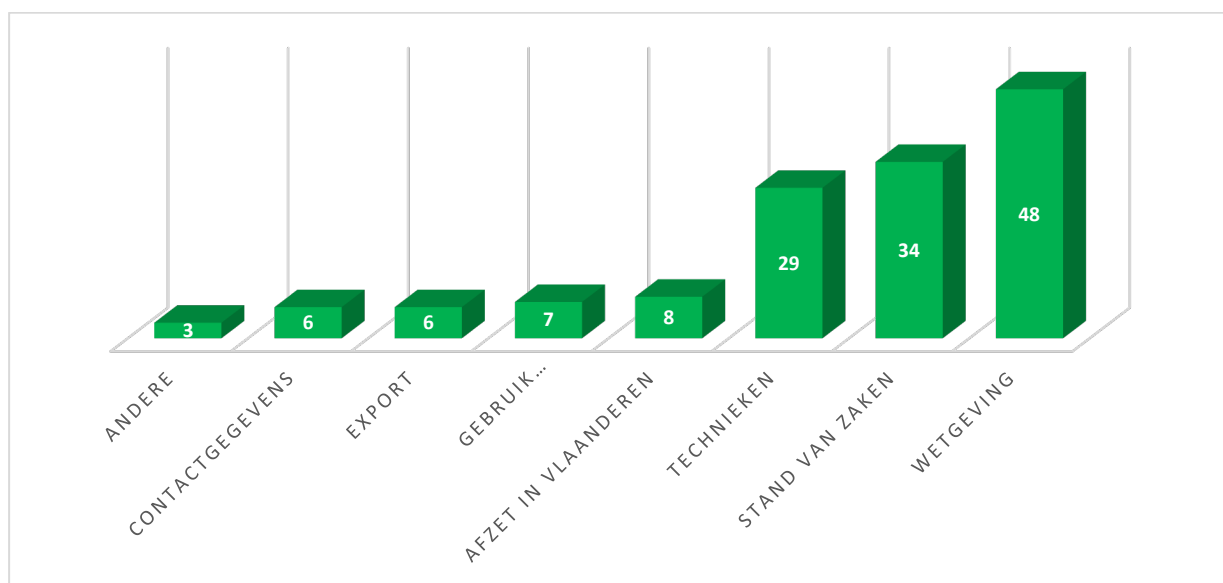
Iedereen kan terecht bij het VCM voor informatie, advies en/of begeleiding inzake mestverwerking.

- In 2020 werden er 141 eerstelijnsadviezen per mail en per telefoon behandeld, een gemiddelde van 14 adviezen per maand. Van deze oproepen waren er 51 afkomstig van VCM-leden.
- Naast het behandelen van eerstelijnsadviezen per telefoon of per mail, had het VCM dit jaar een aantal besprekingen met betrokkenen op zoek naar informatie over mestverwerking.

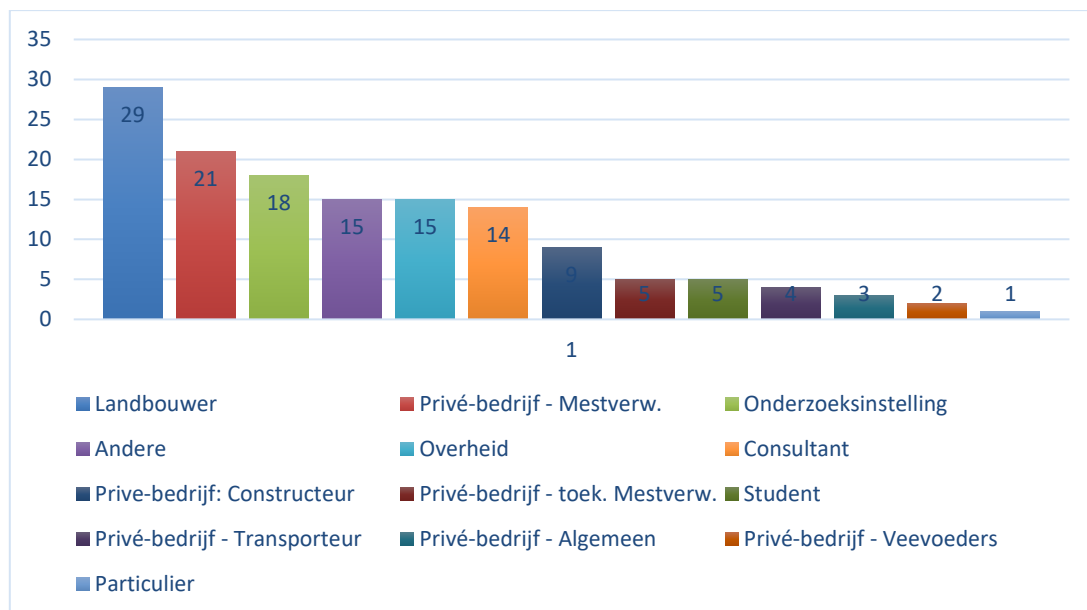
Dit betrof voornamelijk potentiële initiatiefnemers van mestverwerking, studenten of constructeurs die de haalbaarheid van een nieuwe mestverwerkingstechniek wilden aftoetsen, maar ook overheden en andere betrokkenen met specifieke vragen rond mestverwerking.

Het aantal behandelde eerstelijnsadviezen steeg in 2020 lichtjes ten opzichte van 2019. In 2019 waren er 138 vragen.

In 2020 was er vooral vraag naar informatie over wetgeving (48%), stand van zaken (34%), technieken (29%) en afzet in Vlaanderen (8%)

Procentuele indeling van het aantal eerstelijnsadviezen (EA) per thema in 2020

Procentuele indeling van de doelgroepen die VCM contacteren.

10 Beleidsondersteunend werk

Via het overlegplatform (Hoofdstuk 6) en kenniscentrum (Hoofdstuk 7) geeft VCM aanbevelingen met betrekking tot het beleid en het wetgevend kader (Vlaams, nationaal en Europees). Deze aanbevelingen worden op proactieve wijze gecommuniceerd naar lokale, Vlaamse en federale beleidsmakers (beleidsondersteunend werk). In het kader van nieuwe beleidsvorming brengt VCM de ketenpartners op de hoogte van de visie van de overheid en heeft VCM de ambitie om de betrokken ketenpartners te ondersteunen in het zich voorbereiden en tijdig inspelen op nieuwe regelgeving.

10.1 Opmaak BBT-addendum

In 2019 is VITO gestart met de opmaak van een addendum bij het BBT-document rond mestverwerking, met focus op nutriëntrecuperatie. In dit addendum worden de twee standaard BBT-technieken voor mestverwerking in Vlaanderen (biologische behandeling van de dunne fractie en biothermische droging van dikke fractie) vergeleken met nieuwe innovatieve technieken op basis van technische haalbaarheid, milieu-impact en nutriëntrecuperatie. In 2020 werd het finale addendum gepubliceerd.

De biologische mestverwerking, al dan niet met nageschakelde zuivering van het effluent tot loosbaar water en (bio)thermische droging blijven best beschikbare technieken. Innovatieve technieken voor nutriëntrecuperatie zoals stripping-scrubbing en concentratie (o.a. indampen en omgekeerde osmose) blijven ‘techniek in opkomst’ in afwachting van voldoende praktijkvoorbeelden op volleschaal.

VCM leverde heel wat kennis aan in de vorm van brochures, rapporten en presentaties uit projecten waarin VCM betrokken was of is, onder meer op een bilateraal (fysiek) overleg met VITO op 24 januari 2020. VCM maakte eveneens deel uit van het begeleidingscomité, dat (online) samen kwam op 26 maart 2020 en 26 juni 2020.

10.2 Rondrit parlementariërs

Op vrijdag 6 maart 2020 organiseerde VCM een bezoeknamiddag omtrent mestverwerking voor leden van de Commissies Leefmilieu en Landbouw van het Vlaams parlement. De bezoeknamiddag is intussen een traditie geworden bij de installatie van een nieuw Vlaams Parlement.

Ook de goedkeuring van MAP6 dat in 2019 in voege trad, was een trigger om de bezoeknamiddag te organiseren. Op die manier wil VCM de nieuwe leden van het parlement kennis laten maken met de huidige stand van zaken van de mestverwerking in Vlaanderen. We konden een vijftiental geïnteresseerden verwelkomen op deze bezoeknamiddag.

Het bezoek startte met een toelichting over de algemene werking van VCM, de actuele stand van zaken van de Vlaamse mestverwerking en de VCM-visienota over de transitie naar een circulaire economie. Hierna vertrokken we per bus naar Zomergem voor een bezoek aan Agro-energiek. Agro-energiek is een familiebedrijf waar in een biogasinstallatie groene stroom en warmte geproduceerd worden uit mest en andere organische stromen. De dikke fractie en het digestaat worden er gedroogd en

gepelletiseerd tot een exportrijp product. Na een vakkundige rondleiding op het bedrijf zetten we onze bezoekenamiddag verder richting Tikal, te Pittem.

Bij Tikal, eveneens een familiebedrijf, kregen we een rondleiding doorheen de verwerkingscyclus van de dunne fractie van varkensmest via biologische mestverwerking. Op deze site wordt het effluent uit de biologie verder opgezuiverd tot loosbaar water in een 'constructed wetland'. Hier worden de nutriënten uit het effluent opgenomen door riet en bezinken zwevende stoffen in opeenvolgende bekkens.

Het bezoek werd afgesloten met een receptie op de Sint-Amandshoeve (Tikal) met inkijk op de varkensstallen. Het eigen geproduceerd vlees van het unieke Belgische varkensras met zuiderse oorsprong "de Belgasconne" werd hier voorgeschoteld en door iedereen sterk gesmaakt.

VCM wenst de bedrijfsvoerders hartelijk te bedanken voor de gastvrijheid, alsook de aanwezigen voor hun interesse!

10.3 Berekening gevolgen aanpassing effluentuitrijregeling

Door het in voege treden van MAP6 in 2019 is de uitrijregeling voor type III meststoffen (waaronder effluent) gewijzigd. Het uitrijden van effluent na de oogst van een nitraatgevoelige hoofdteelt, behoudens in enkele zeer uitzonderlijke gevallen, is bijvoorbeeld verboden.

VCM heeft berekend dat het afzetareaal voor effluent in de periode augustus-november bijgevolg daalt met 41% omdat na de oogst van de nitraatgevoelige teelten zoals aardappelen en maïs geen effluent meer kan opgebracht worden. Dit in vergelijking met de regels die golden in MAP5. Dit zou volgens deze berekeningen resulteren in gemiddeld 1700 ton effluent per biologische mestverwerkingsinstallatie dat extra in stock moeten blijven in de winterperiode. Ook een summiere bevraging onder de mestverwerkers bevestigt dat hierdoor bij meerdere mestverwerkers een opslagtekort dreigde voor het effluent.

Bijkomend werd eind mei 2020 duidelijk dat ook na een niet-nitraatgevoelige hoofdteelt effluent op akkerland enkel nog uitgereden kan worden onder heel specifieke voorwaarden:

- Op onbeteelde niet-derogatiepercelen waarop een niet-nitraatgevoelige hoofdteelt stond, kan effluent tussen 1/9 en 15/9 in een beperkte hoeveelheid opgebracht worden op voorwaarde dat er binnen de 7 dagen na opbrenging, en ten laatste op 15 september, een vanggewas wordt ingezaaid. Het vanggewas moet aangehouden worden tot en met 15/10 op zware kleigronden, tot 30/11 op percelen in de leemstreek en tot 31/1 op de overige percelen.
- Op niet-derogatiepercelen waarop een niet-nitraatgevoelige hoofdteelt stond, kan effluent tussen 1/9 en 31/10 in een beperkte hoeveelheid opgebracht worden indien er een vanggewas aanwezig is dat ten laatste 15 september werd ingezaaid. Het vanggewas moet aangehouden worden tot en met 15/10 op zware kleigronden, tot 30/11 op percelen in de leemstreek en tot 31/1 op de overige percelen.

Er was al bekend dat het gebruik van type 3 meststoffen op derogatiepercelen niet langer toegestaan is in de periode vanaf 1 september t.e.m. 15 februari.

Van 16 januari t.e.m. 15 februari kunnen type 3 meststoffen met lage N-inhoud zoals effluent wel in een beperkte hoeveelheid en onder bijkomende doseringsvoorwaarden opgebracht worden op voorwaarde dat er op het moment van toepassing een gewas aanwezig is.

VCM riep midden 2020 alle biologische mestverwerkingsinstallaties op om terdege rekening te houden met een mogelijk opslagtekort voor effluent in het najaar. Indien er geen bijkomende mogelijkheden konden gevonden worden voor externe effluentopslag, zou in vele installaties noodgedwongen minder mest kunnen verwerkt worden. Toekomstgericht kan er werk gemaakt worden van bijkomende opslag op het eigen bedrijf of extern of kan er gezocht worden om verdere verwerking van het effluent via constructed wetlands of membraantechnieken (omgekeerde osmose) te realiseren.

10.4 Producten van biologische mestverwerkingsinstallaties: voortbrengselen van de hoeve?

In 2020 werd, na overleg met FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu en VLM Mestbank, duidelijk dat er geen FOD ontheffing nodig is voor verhandeling van slib en effluent van de biologische verwerking van mest, maar hieraan zijn enkele voorwaarden verbonden:

- Mest mag aangevoerd worden van derden, ook zonder de bureneling.
- Het mengsel van mest met spuiwater van de biologische luchtwater mag ook aanvaard worden. Het spuiwater wordt bij de meeste boeren onmiddellijk opgeslagen bij de mest in de mestkelder; het mengsel wordt ook beschouwd als zuivere mest. Het is echter niet toegestaan om spuiwater te aanvaarden dat afzonderlijk van mest aangevoerd wordt.
- Het slib en het effluent mag enkel afgevoerd worden naar boeren. Het is niet toegestaan om het effluent of het slib af te zetten naar particulieren of in tuinen, parken of plantsoenen. Het effluent en het slib mag ook niet gebruikt worden voor de vervaardiging van andere meststoffen, bodemverbeterende middelen of teeltsubstraten.
- Alle mestverwerkers moeten opgevolgd worden door VLM en moeten beschikken over een erkenning in kader van de verordening 1069/2009 voor dierlijke bijproducten.
- Koolzuurhoudende dranken worden soms toegevoegd aan de biologie als koolstofbron. Dit is toegestaan op voorwaarde dat deze dranken beschikken over een grondstofverklaring. Indien ze niet beschikken over een grondstofverklaring, blijft het een afvalstof.
- Van zodra er digestaat toegevoegd wordt aan de mestverwerking, dient er wel een ontheffing aangevraagd te worden. Deze mestverwerkers dienen ook opgevolgd te worden door Vlac.

10.5 Overleg verplichte debietmeters MAP6

Om fraude bij mestverwerkings- en mestbewerkingsinstallaties te voorkomen, zijn vanaf 1 januari 2022 debietmeters in elke mestverwerkings- en bewerkingseenheid verplicht. De Vlaamse Regering heeft op 2 oktober 2020 haar principiële goedkeuring gegeven aan het besluit van de Vlaamse Regering over debietmeters. Daarin worden de voorwaarden en het kader voor de debietmeterplicht uitgewerkt.

VCM nam deel aan verschillende overlegmomenten, waarin de voorstellen van het kabinet besproken werden in aanwezigheid van VLM Mestbank, Mestverwerkers vzw, Febiga, Biogas-E, VLACO en VCM (25 maart en 3 juni).

Samen met Biogas-E formuleerde VCM zijn opmerkingen op het voorstel van het kabinet van de Minister van Omgeving rond de plaatsing van extra debietmeters op Vlaamse mestverwerkings- en biogasinstallaties. Op 13 mei werd een deze nota, bezorgd aan het Kabinet van de Minister van Omgeving. De nota verzamelde de knelpunten en opmerkingen, geïdentificeerd door de betrokken sectororganisaties tijdens een overleg op 8 april. VCM en Biogas-E stelden voor om tijdens een proefperiode op een voorbeeldinstallatie na te gaan of de plaatsing van debietmeters volgens het voorstel van het kabinet al dan niet een betere opvolging van de massastromen kan garanderen en of de bijkomende informatie een voordeel kan opleveren bij handhaving van de nutriënten- en massabalans per installatie. Deze opvolging zou moeten gebeuren door een onafhankelijke wetenschappelijke instelling die hieromtrent de nodige kennis en ervaring kan voorleggen, in

samenwerking met de sector en de VLM Mestbank. De voorgestelde proefperiode zou de mogelijkheid bieden om stap voor stap oplossingen te zoeken voor praktische problemen. De verzamelde gegevens kunnen dan meteen gebruikt worden voor de ontwikkeling van een sluitend databeheersysteem voor de analyse van de meetresultaten. Na evaluatie van de proefperiode, zouden de resultaten kunnen gebruikt worden om een betrouwbaar, haalbaar en functioneel controlesysteem uit te rollen voor de hele sector.

Tijdens het overleg van 3 juni werd door het kabinet en de VLM Mestbank bevestigd dat er niet ingegaan wordt op het voorstel van VCM vzw en Biogas-E om via een proefperiode na te gaan of de voorgestelde plaatsing van debietmeters kan bijdragen tot een betere opvolging van nutriënten- en massastromen op biologische mestverwerkingsinstallaties en vergistingsinstallaties.

Na dit overleg met VLM, VCM, Biogas-E, VLACO, Mestverwerkers vzw en Febiga werden op 5 juni per mail bijkomende suggesties vanuit de sectororganisaties door de overlegplatformen VCM en Biogas-E overgemaakt aan het kabinet van de Minister van Omgeving.

Tijdens een overleg op 7 september werd het ontwerp van besluit aan de Vlaamse Regering (BVR) dat de nadere regels vastlegt over de installatie van debietmeters voorgesteld aan het Vlaams Coördinatiecentrum voor Mestverwerking, Biogas-E, VLACO, Mestverwerkers vzw en Febiga. Bij het nalezen van deze voorliggende ontwerptekst kwamen nog heel wat onduidelijkheden naar boven. Er werd een document opgesteld, waarin de verduidelijkingsvragen van VCM, Biogas-E en VLACO, zijn samengevat. Dit document werd bezorgd aan VLM op 11 september.

Op 27 november was VCM aanwezig bij een overleg waarin VITO de eerste versie van de Code Goede Praktijk Debietmeters heeft voorgesteld. Deze [Code van Goede Praktijk](#) beschrijft de richtlijnen voor de installatie van, het onderhoud en de interne controle van debietmeters gebruikt voor het meten van vloeistofstromen in mestbewerkings- en -verwerkingsinstallaties.

10.6 Oprichting Nutricycle Vlaanderen

Nutricycle Vlaanderen (<https://nutricycle.vlaanderen/>) is een platform met als kernopdracht de transitie van nutriëntverwijdering naar nutriëntrecuperatie van biomassastromen wil realiseren. De doelstellingen, financiering en werking van dit platform werden vastgelegd bij Ministerieel Besluit dd. 14 augustus 2019. De werking van het platform wordt ondersteund door VLM, OVAM, VMM, Departement Landbouw & Visserij en Departement Omgeving.

Omwillen van het brede werkveld van Nutricycle Vlaanderen, is de concrete werking opgesplitst in 4 thematische werkgroepen. Elke werkgroep focust op een specifiek deelaspect van het transitieverhaal. De ‘Werkgroep Nutriëntrecuperatie uit mest’ wordt voorgezeten door VCM vzw. Op 4 september 2020 ging de eerste (online) Nutricycle Vlaanderen werkgroep Nutriëntrecuperatie door.

Na een eerste kennismaking met Nutricycle Vlaanderen, werd de werking van VCM vzw voorgesteld en de visienota, gepubliceerd in 2017, samengevat. Na toelichting van de stand van zaken werd input gevraagd aan de deelnemers. Op basis van deze input zal Nutricycle Vlaanderen, in samenwerking met VCM vzw en de deelnemers van de Werkgroep Nutriëntrecuperatie uit mest, een actieplan ‘transitie in mestverwerking naar een circulaire economie’ opstellen zoals beschreven in Annex I van MAP6 (Actieplan mestverwerking en anaerobe vergisting: naar een effectievere opvolging van mestverwerking en anaerobe vergisting). Het actieplan zal diverse mijlpalen, vastgestelde actietermijnen en een tussentijdse evaluatie omvatten,

Het belang van experimenteerruimte, om nieuwe technologieën en producten te testen, kwam meermaals aan bod tijdens de eerste Werkgroep ‘Nutriëntrecuperatie uit mest’. Ook het ontbreken van een end-of-manure statuut blijft een belangrijk knelpunt die de transitie naar een circulaire mestverwerking verhindert.

10.7 Opmaak Code Goede Praktijk Digestaat

In Annex I van het zesde Mestactieplan over mestverwerking en co-vergisting, wordt ook de opmaak van een Code Goede Praktijk duurzaam gebruik van digestaat voorgesteld. VLACO heeft in 2020 samen met Biogas-E, Febiga, ILVO, Inagro, Universiteit Gent en VCM deze code goede praktijk uitgewerkt.

In kader van het bekomen van kwaliteitsvolle digestaatproducten en het duurzaam gebruik ervan werd in 2020 gewerkt aan twee folders (één voor [landbouwers](#)⁴ en één voor uitbaters van [vergistingsinstallaties](#)⁵), alsook een [achtergronddocument](#)⁶, opgesteld die de code goede praktijk samenvatten en als een leidraad fungeren.

⁴ <https://vcm-mestverwerking.us3.list-manage.com/track/click?u=cdf51b3d57a4dd09ed6dd3d99&id=36ac06402b&e=6dc99c3cef>

⁵ <https://vcm-mestverwerking.us3.list-manage.com/track/click?u=cdf51b3d57a4dd09ed6dd3d99&id=05cae0eb9d&e=6dc99c3cef>

⁶ <https://vcm-mestverwerking.us3.list-manage.com/track/click?u=cdf51b3d57a4dd09ed6dd3d99&id=f431df355e&e=6dc99c3cef>

11 Uniek netwerk

Het VCM heeft en bouwt verder aan een uniek netwerk van alle ketenpartners, zowel op Vlaams, Europees als internationaal niveau.

11.1 Webinars

Normaal zou VCM vzw op dinsdag 24 november 2020 bij ILVO (Melle) een studienamiddag organiseren waarin verschillende nieuwigheden in de Vlaamse mestverwerkingssector aan bod zouden komen. Het Coronavirus heeft daar echter een stokje voor gestoken.

Het VCM Bestuursorgaan van 15 september heeft beslist om de studienamiddag te vervangen door een aantal korte webinars, die doorgingen over de middag (tussen 12u tot 13u) op maandag 23 november, dinsdag 24 november en woensdag 25 november.

Deelname aan deze webinars was gratis. In de webinars werd telkens eerst een stuk theorie en wetgeving toegelicht. Aansluitend kwam er in elke sessie een stuk praktijkervaring en projectwerking aan bod, o.a. op basis van filmpjes en fotoreeksen:

Webinar 1: Vlaamse mestverwerking in kader van MAP6

- Operationele mestverwerkingscapaciteit in Vlaanderen (VCM)
- Impact van MAP6 op mestverwerking, incl. verplichting debietmeters (VLM Mestbank)

Webinar 2: Transitie naar een circulaire economie: nutriënten

- Nutricycle Vlaanderen; Werkgroep 'Nutriëntrecuperatie uit mest' (VCM)
- Interreg NL-VL project NITROMAN (Inagro)
- H2020 project SYSTEMIC: Groene Mineralen Centrale met fosfaatrecuperatie (WUR)

Webinar 3: Transitie naar een circulaire economie: water

- Werkgroep 'Waterrecuperatie binnen de mestverwerking' (VCM)
- Nutricycle Vlaanderen: Werkgroep 'Afvalwater' (Watercircle)
- Virtueel bedrijfsbezoek aan installaties uit Proeftuinen Droogte-project 'Van mest naar irrigatiewater' (DLV)

Figuur 2 Voor het derde webinar werd een filmpje ontwikkeld om een virtueel bedrijfsbezoek te brengen aan een mestverwerkingsinstallatie waar effluent opgezuiverd wordt tot irrigatiewater. Dit filmpje kan u vinden op <https://www.vcm-mestverwerking.be/nl/kenniscentrum/23084/waterrecuperatie-uit-mest>.

Via de webinars werden meer deelnemers bereikt (webinar 1: 113, webinar 2: 90, webinar 3: 66) dan bij een fysieke bijeenkomst, en het bestuur van VCM stelt dat dit concept in de toekomst voor herhaling vatbaar is. Webinars kunnen gebruikt worden voor studiedagen die geen volledige voor- of namiddag in beslag nemen of kunnen als publiekstrekker kort voor een fysieke bijeenkomst georganiseerd worden.

Deze webinar-reeks werd mede mogelijk gemaakt door volgende sponsors:

11.2 Ivan Tolpe prijs

Op 9 december 2020 besliste een jury bestaande uit bestuursleden van VCM en Prof. Erik Meers, wie de genomineerden zijn voor de Ivan Tolpe prijs 2021.

Uit 8 inzendingen (uit Vlaanderen, Nederland, Denemarken, Ierland en Frankrijk) werden 4 finalisten gekozen voor hun innovatie in de mestverwerking toepasbaar in Vlaanderen:

- **Colsen met de AMFER (AMmonia Fertiliser Recovery) technologie (NL):** een ammoniak stripping-scrubbing installatie toepasbaar op mest, digestaat of dunne fractie met productie van ammonium nitraat of -sulfaat als waswater/alternatieve stikstofmeststof.
- **Cooperl met het Valu-TRAC system (FR):** een scraping-floor systeem voor mestscheiding in de stal, gecombineerd met een ammoniak stripper-scrubber op de bekomen dunne fractie.
- **Veehouder Wim Somers met bloempotten uit rundermest (BE):** een optimalisatie van een zelfontwikkeld systeem om rundermest te bewerken en om te vormen tot stevige bio-degradeerbare bloempotten in verschillende afmetingen.
- **NanoNord met de Tveskaeg (DK):** een NMR sensor die de N,P,K,.. inhoud van mest, digestaat of andere biomassaströmen kan meten met de accuraatheid vergelijkbaar met een labo-analyse.

De winnaar van de Ivan Tolpe prijs 2021 wordt gekozen tijdens de Algemene Vergadering van VCM in mei 2021. Hier krijgen de finalisten de kans om hun innovatie zelf nog kort voor te stellen, waarna de aanwezige VCM leden kunnen stemmen voor hun favoriet.

De winnaar ontvangt de felbegeerde Ivan Tolpe award en een geldprijs van €2.000.

Ook krijgen alle finalisten de mogelijkheid om hun innovatief idee voor te stellen op ManuREsource 2021 (zie 11.3) voor een internationaal publiek.

11.3 ManuREsource 2021

In 2020 zijn de voorbereiding gestart voor ManuREsource 2021. De vijfde editie van dit Internationaal congres zal doorgaan op 24 en 25 november in 's Hertogenbosch (NL) in de Agri&Food Plaza, hoofdkantoor van ZLTO, de Zuid-Nederlandse Landbouwersorganisatie, en HAS Hogeschool. Op vrijdag 26 november 2021 wordt een facultatieve veldexcursie georganiseerd met exclusieve bezoeken aan lokale mestverwerkingsinstallaties.

ManuREsource 2021 wordt georganiseerd in samenwerking tussen VCM, Inagro, UGent en NCM (Nederlands Coördinatiecentrum voor Mestverwaarding). Het organiserend comité wordt ondersteund door 3PT Consult, opgericht door Philippe Tavernier, die in vorige edities POM West-Vlaanderen vertegenwoordigde in het organiserend comité.

12 Communicatie

Het communicatieplan dat in 2019 werd gefinaliseerd en werd goedgekeurd door de VCM-leden op de Algemene Vergadering van 9 mei 2019 heeft betrekking op de verschillende doelstellingen en maakt deel uit van de VCM-strategie. Het beoogt een betere interactie met de leden en alle ketenpartners, en voorziet in een continue, laagdrempelige, kwalitatieve bron van informatie over VCM en de mestverwerking in Vlaams en Europees perspectief. Het communicatieplan focust op het stroomlijnen van informatie naar alle ketenpartners en een verdere digitalisering van een aantal aspecten in de communicatie (nieuwsbrieven, website, LinkedIn, Sharepoint voor leden) om de doelgroep efficiënter en sneller te bereiken.

12.1 Perscontacten

Meermaals per jaar wordt over mestverwerking en het VCM gerapporteerd in de pers. Deze artikels en interviews voor TV en/of radio handelen over het VCM zelf of over bepaalde specifieke aspecten van mestverwerking waar het VCM zijn activiteiten rond concentreert. In Bijlage 4 (Hoofdstuk 13.4) wordt hier een overzicht van gegeven.

Interview Focus-WTV ivm de VCM-enquête

12.2 Toelichtingen

Voor diverse onderwijs- en onderzoeksinstituten en bedrijven werden toelichtingen verzorgd.

Op 23 oktober gaf VCM een toelichting voor studenten van de KU Leuven in kader van de lessenreeks 'Agroproductie'.

Thomas Vannecke trad eveneens op als jurylid bij een interne en publieke doctoraatsverdediging over pocketvergisting. De titel van het werk luidt 'Farm-scale anaerobic digestion of agricultural waste as potential greenhouse gas abatement measure' en de promotoren waren Prof. dr. ir. Erik Meers (Department of Green Chemistry and Technology, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen, Universiteit Gent), Prof. dr. ir. Eveline Volcke (Department of Green Chemistry and Technology, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen, Universiteit Gent) en Prof. dr. ir. Jeroen Buysse (Department of Agricultural Economics, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen, Universiteit Gent).

12.3 VCM-website (www.vcm-mestverwerking.be)

De website bevat informatie over wetgeving, eindproducten, technieken en mestverwerking in Vlaanderen. In 2020 kreeg VCM opnieuw meer dan 10.000 bezoekers op de website. De VCM-website heeft bezoekers van over gans de wereld. Hieronder een overzicht welke nationaliteiten de website bezocht hebben in 2020.

Land ?	Gebruikers ?	Sessies ?
	10.686 % van totaal: 100,00% (10.686)	16.472 % van totaal: 100,00% (16.472)
1. Belgium	5.575 (51,87%)	10.436 (63,36%)
2. Netherlands	1.651 (15,36%)	2.173 (13,19%)
3. United States	856 (7,96%)	862 (5,23%)
4. France	248 (2,31%)	283 (1,72%)
5. Germany	244 (2,27%)	261 (1,58%)
6. Finland	243 (2,26%)	243 (1,48%)
7. Brazil	228 (2,12%)	278 (1,69%)
8. United Kingdom	206 (1,92%)	228 (1,38%)
9. China	153 (1,42%)	157 (0,95%)
10. Canada	120 (1,12%)	135 (0,82%)

Overzicht van nationaliteiten van de bezoekers van de VCM-website.

Overzicht van de gebruikscijfers van de nieuwe VCM-website in 2020:

- 10.686 unieke bezoekers
- Top-10 van de bezochte pagina's:
 1. Home pagina
 2. Kenniscentrum
 3. Contact gegevens mestverwerkers
 4. Nitroman

5. Nieuws
6. Biologische verwerking van mest
7. Mestscheiding
8. Contact
9. Agenda
10. Homepagina (Engelstalig)

12.4 VCM-nieuwsbrieven

De nieuwsbrieven van het VCM kennen een groot succes. Op dit ogenblik hebben 1079 personen zich aangemeld om de VCM-nieuwsbrief te ontvangen.

Via deze elektronische weg verspreidt het VCM de nieuwste informatie over wijzigingen van wetgeving, stand van zaken van mestverwerking, studiedagen, etc.

Naar analogie met VCM vzw werd in 2018 het Nederlands Coördinatiecentrum voor Mestverwaarding opgericht (NCM). Dit is een samenwerkingsverband tussen overheden en het agrarische bedrijfsleven en moet als kenniscentrum uitgroeien tot het centrale Nederlandse aanspreekpunt op het gebied van verwerking en valorisatie van mest. VCM en NCM werken reeds samen i.k.v. het Interreg NL-VL NITROMAN project (zie 8.3) en NCM is betrokken bij de organisatie van ManuREsource 2021 (zie 11.3). NCM stuurt wekelijks een interessante nieuwsbrief uit. Elke maand pikt VCM de voor Vlaanderen meest relevante artikels uit deze nieuwsbrieven om deze te delen met de VCM-nieuwsbrief lezers.

In 2020 heeft het VCM 12 nieuwsbrieven verstuurd (Tabel 1).

Tabel 1: De door het VCM verstuurde nieuwsbrieven (januari - december 2020)

Maand / Jaar	Onderwerp
Januari 2020	• Opvolging operationele mestverwerkingscapaciteit • Bezorg ons uw innovatief idee en maak kans op €2000 en de 'Ivan Tolpe prijs 2021' • Mestverwerkingsinstallatie in Langemark-Poelkapelle wil mest omzetten tot irrigatiewater • Ontwikkeling rekentool over toepassing van spuiwater binnen het Vlaanderen Circulair project UNIR • Mestverwerking, wat brengt de toekomst in Vlaanderen? Bloemlezing van 'ManuREsource 2019' conclusies • Agenda
Februari 2020	• Gebruik van AGR-GPS bij effluenttransporten (MAP6) • Derogatie-effluent • Ivan Tolpe Prijs 2021 • Innovatiecampagne Innovatiesteunpunt • Agenda
Maart 2020	• Corona Crisis • Bezoeknamiddag mestverwerking • Uw mestproducten wereldwijd exporteren? • Afgeleverde rapporten SYSTEMIC project • Nieuws van bij de bureaus

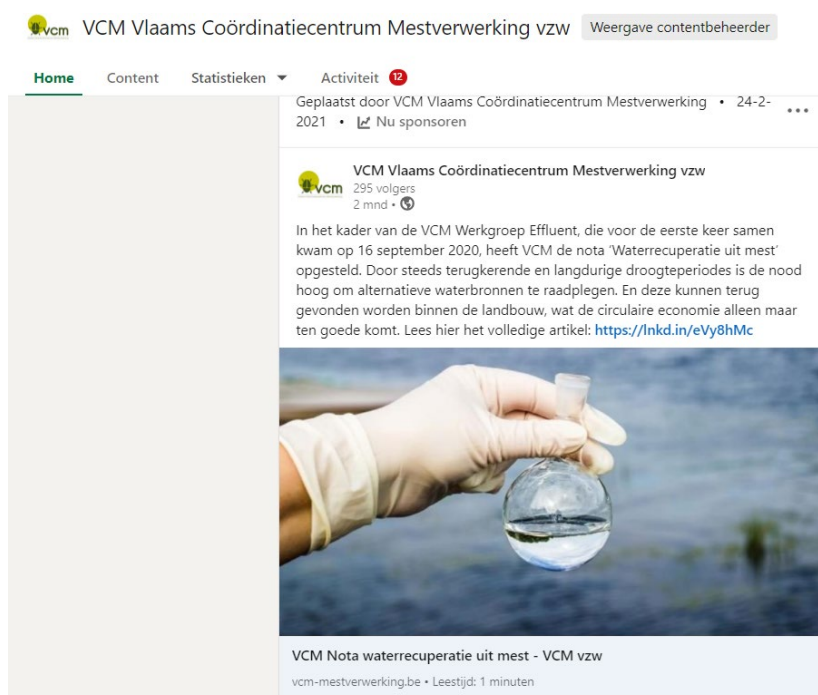

	• Agenda
April 2020	• Veldproeven in het NITROMAN project • ReNu2Farm voert voor het 2de jaar op rij veldproeven uit • LEADER HASPENGOUW 'Dikke fractie als boost voor organische stof' • H2020 project SYSTEMIC start met webinars • Nieuws van bij de burens
Mei 2020	• Save the date studienamiddag VCM 24/11/2020 • Terugblik naar de Algemene Vergadering VCM • Oproep deelnemers Ivan Tolpe prijs 2021 • Herbekijk SYSTEMIC webinar • Online symbioseplatform • Nieuws van bij de burens
Juni 2020	• Uitnodiging Nitroman: Kick-off en bedrijfsbezoek • Finale conclusies SAFEMANURE • Mogelijk opslagtekort voor effluent dreigt • Brochure pocketvergisting • Nominatie Fertikal voor de Leeuw van de Export • Nieuws van bij de burens • Prettig verlof en zonnige groeten • Agenda
Juli 2020	• Slechts beperkte bemesting met effluent na oogst van hoofdteelt mogelijk • Startschot voor Nutricycle Vlaanderen • Addendum bij BBT Mestverwerking • Openbaar onderzoek: Actieplan Voedselverlies en biomassa(rest)stromen circulair 2021-2025 • Mestverwerking in Vlaanderen in stijgende lijn • Nieuws van bij de burens • Agenda
Augustus 2020	• Nutriman heeft een 'Farmer Platform' ontwikkeld • Update kick-off NITROMAN • Bezorg ons uw innovatief idee en maak kans op 2000€ en de 'Ivan Tolpe prijs 2021' • Uitnodiging werkgroep Transitie • Reminder save the date VCM studienamiddag 24 november 2020 • Vacature UGent: Transitiemedewerker - "(bio)resource recovery" • Nieuws van bij de burens • Agenda
September 2020	• BBT mestverwerking geactualiseerd met addendum • Kick-off NITROMAN • Studiedag VCM 24 november wordt webinar-reeks • Nutricycle Vlaanderen Werkgroep Nutriëntrecuperatie uit mest gestart • Van mest tot water • Publicatie nota ter verduidelijking champost • Nieuws van bij de burens
Oktober 2020	• Webinars VCM rond mestverwerking • Verplichte debietmeters vanaf 1/1/2022 • Studiedag waterlinzen • Ivan Tolpe prijs 2021 • Agenda

	• Nieuws van bij de burens
November 2020	• ManuREsource 2021: 24/26 November, 's Hertogenbosch • VCM Webinars: een terugblik • Debietmeters: Code Goede Praktijk, update BVR debietmeters • Ivan Tolpe prijs • Webinar Interreg VL-NL project NITROMAN: veldproefresultaten • Nieuws van bij de burens • Agenda
December 2020	• Update debietmeters • Ivan Tolpe prijs • Update Brochure export naar Frankrijk • Webinar veldproeven: terugblik • Webinar VCM: links + Filmpjes NITROMAN • Enquête VCM-communicatie • Nieuws van bij de burens • Kerstwensen/Kerstverlof

12.5 LinkedIn-pagina

LinkedIn is een professionele sociale media website met een hoge zichtbaarheid, specifiek voor partners/intermediairs. Iedereen die de VCM-pagina volgt, ziet alles wat gepost wordt door VCM; dit zijn de artikels uit de VCM-nieuwsbrief, maar ook artikels over mestverwerking die opgepikt werden via andere kanalen.

De VCM LinkedIn-pagina.

13 BIJLAGEN

13.1 Bijlage 1: Samenstelling Algemene Vergadering

De Algemene Vergadering bestaat uit de afgevaardigden van alle leden van het VCM en was in 2020 als volgt samengesteld:

Voorzitter	Eddy Vandycke	Boerenbond
Ondervoorzitter	Dirk Denorme	Vlaamse Landmaatschappij-afdeling Mestbank
Secretaris	Philippe Tavernier	3PT Consult
A-leden	Yves Seurnynck	Belgian Feed Association (BFA)
	Greet Ghekiere	Inagro
	Bart Naeyaert	Provincie West-Vlaanderen
	Claude Croes	Provincie West-Vlaanderen
	Piet Vandermersch	Provincie West-Vlaanderen
	Bieke Moerman (tot 22 oktober)	Provincie West-Vlaanderen
	Peter Roose (vanaf 23 oktober)	Provincie West-Vlaanderen
	Bart Debussche	Departement Landbouw en Visserij
	Sara De Bolle	Vlaamse Landmaatschappij-afdeling Mestbank
	Sibylle Verplaetse	Vlaamse Landmaatschappij-afdeling Mestbank
	Didier Huyghens	Provincie Oost-Vlaanderen

B-leden	Marnick Devrome	ABS - Algemeen Boerensyndicaat
	Peter Jaeken	Belfertil
	Dieter Vanparys	Bio Armor
	Sam Tessens	Biogas-E
	Jan De Keyser	BNP Parisbas Fortis
	Hilde Vandendriessche	Bodemkundige Dienst van België
	Jean-Pierre Boydens	COGEN Vlaanderen
	Hendrik Deprez	Compovit
	Kurt Hoorne	Creafarm
	Stef Mertens	Crelan
	Marion Bloemendal	Danone
	Luc Vansteelant	De Mestverwerkers
	Denis De Wilde	Detricon
	Kristof Bol	DLV België
	Stefan De Vriese	Ecca
	Wilfried Nielen	EcoService Europe BV
	Viooltje Lebuf	Fertikal
	Kris Slenders	GEA Westfalia
	Bart Vandecasteele	ILVO
	Bart Verstrynge	KBC Bank en Verzekeringen nv
	Johan Van Bosch	Nationale Centrale Landbouw-service
	Karel Sterckx	nv Karel Sterckx
	Ludwig Caluwé	Provincie Antwerpen
	Inge Moors	Provincie Limburg
	Monique Swinnen	Provincie Vlaams-Brabant
	Rens Ruud	Rens Ruud & Johan
	Jan Meykens	SBB
	Jeroen Debruyne	Trevi
	Erik Meers	U-Gent
	Lieven Louwagie	Vemis
	An Derden	VITO
	Kristel Vandenbroek	Vlaco

13.2 Bijlage 2: Samenstelling Bestuursorgaan

De Raad van Bestuur bestond in 2020 als vzw uit 16 leden en werd als volgt samengesteld:

Voorzitter	Eddy Vandycke	Boerenbond
Ondervoorzitter	Dirk Denorme	Vlaamse Landmaatschappij- afdeling Mestbank
Secretaris	Philippe Tavernier	3PT Consult
	Yves Seurynck	Belgian Feed Association (BFA)
	Sara De Bolle	Vlaamse Landmaatschappij- afdeling Mestbank
	Sibylle Verplaetse	Vlaamse Landmaatschappij- afdeling Mestbank
	Greet Ghekiere	Inagro
	Bart Naeyaert	Provincie West-Vlaanderen
	Piet Vandermersch	Provincie West-Vlaanderen
	Bieke Moerman (tot 22 oktober)	Provincie West-Vlaanderen
	Peter Roose (vanaf 23 oktober)	Provincie West-Vlaanderen
	Bart Debussche	Departement Landbouw&Visserij
	Didier Huyghens	Provincie Oost-Vlaanderen
Verkozen namens de B-leden	Bart Verstrynge	KBC Bank en Verzekeringen nv
	Luc Vansteelant	De Mestverwerkers vzw
	Kristof Bol	DLV
Waarnemende bestuursleden	Wim Wallays (niet verkozen, waarnemend bestuurslid)	SBB
	Violtje Lebuf (niet verkozen, waarnemend bestuurslid)	Fertikal

13.3 Bijlage 3: Samenstelling dagelijks bestuur

Het Dagelijks Bestuur was in 2020 als volgt samengesteld:

Voorzitter	Eddy Vandycke	Boerenbond
Ondervoorzitter	Dirk Denorme	VLM, afdeling Mestbank
Secretaris	Philippe Tavernier	3PT Consult
Mandataris A-leden	Lieven Louwagie	Provincie West-Vlaanderen
Mandataris A-leden	Yves Seurnynck	Belgian Feed Association
Adviseur – interne coördinator	Thomas Vannecke	VCM vzw
Verslaggeving	Isabelle Mouton	VCM vzw

13.4 Bijlage 4: Overzicht van de perscontacten en verwijzing naar VCM in externe Nieuwsbrieven in 2020

VCM werkt nauw samen met het Nederlands Coördinatiecentrum voor Mestverwaarding (NCM). NCM stuurt wekelijks een nieuwsbrief naar zijn abonnees en neemt vaak artikels over uit de VCM Nieuwsbrief, zodat deze artikels ook heel wat Nederlandse lezers bereiken.

Datum	Titel	Tijdschrift/ Krant
Maart	- Oproep deelnemers Ivan Tolpe prijs - Waarde van dikke fractie als bron van organische stof	Landbouwleven, Veeteelt, Varkensbedrijf, NCM, Meststoffen Nederland,... NCM
April	Veldproeven binnen Nederlands-Vlaams Interegg project Nitroman	NCM, Inagro
Juli	- Persvoorstelling VCM-enquête - Project Nutricycle Vlaanderen van start	Focus-WTV, Het Nieuwsblad, Landbouwleven, Vilt, Varkensbedrijf,... NCM
Augustus	Plan de afzet van uw mest voor mestverwerking tijdig in.	Landbouwleven, site van Boerenbond, Boer & Tuinder, NCM
September	- Artikels rond Kick-off Nitroman - Werkgroep Nutriëntrecuperatie uit mest gestart in Vlaanderen - BBT Mestverwerking geactualiseerd met addendum	Varkensbedrijf, NCM, Boer en Tuinder, Inagro Agriholland Agriholland, NCM
Oktober	- VCM organiseert een webinarreeks rond Vlaamse mestverwerking - Webinar over veldproeven binnen project Nitroman op 3 december	NCM, Varkensbedrijf, PVL Bocholt, Inagro NCM
December	- Nitroman - Vier finalisten Ivan Tolpe-prijs bekend	NCM NCM

Plan de afzet van uw mest voor mestverwerking tijdig in

Varkens/Varkens | Online 24/09/2019 13:09

Zoals elk jaar doet VLM-Mestbank en VCM een warme oproep naar de sector voor het tijdig voeren van mest naar de mestverwerking.

Wacht niet tot uw mestkelder vol is. - Foto: LBL

Uit de cijfers van VLM-Mestbank blijkt immers nog steeds een aanvoerpiek in december. In 2018 werd zo'n 26% meer mest aangevoerd naar de mestverwerkingsinstallaties in vergelijking met de aanvoer in de maanden september tot november. Mest laten verwerken in december wordt dan ook een pak duurder.

Wacht daarom niet tot uw mestkelder vol is, maar breng uw mest nu al naar een mestverwerkingsinstallatie. Zo voorkomt u dat u in december voor een gesloten poort staat, wegens overbezetting van de installaties in de winterperiode. Het zou jammer zijn dat u daardoor niet tijdig aan de verwerkingsplicht kunt voldoen.

✓ VCM

13.5 Bijlage 5: Jaarrekening en balans 2020 (goedgekeurd op AV 25 mei 2021)

RESULTAAT 2020 (euro)	
(105) ALGEMENE WERKING	64.623,27
Inkomsten	213.317,49
Werkingskosten	-48.618,60
Personeelskosten	-100.075,62
(106) ADMINISTRATIE	-14.354,37
Personeelskosten	-14.354,37
(107) OVERLEGPLATFORM	-8.848,09
Werkingskosten	-98,00
Personeelskosten	-8.750,09
(108) ONAFHANKELIJK KENNISCENTRUM	-29.427,61
Werkingskosten	-929,28
Personeelskosten	-28.498,33
(109) CENTRAAL AANSPREKPUNT	-6.646,96
Personeelskosten	-6.646,96
(110) BELEIDSONDERSTEUNING	-12.302,12
Werkingskosten	-827,32
Personeelskosten	-11.474,80
(112) COMMUNICATIE	-5.278,14
Personeelskosten	-5.278,14
(201) MANURESOURCE	-8.321,88
Inkomsten	2.356,80
Werkingskosten	-2.666,35
Personeelskosten	-8.012,33
(202) UNIEK NETWERK	-429,40
Werkingskosten	0,00
Personeelskosten	-429,40
(203) Webinar reeks november 2020	-7.713,10
Inkomsten	500,00
Werkingskosten	-2.849,51
Personeelskosten	-5.363,59
(240) PROJECTVOORBEREIDING ALGEMEEN	-6.765,38
Personeelskosten	-6.765,38
(245) NITROMAN	3.045,49
Inkomsten	25.600,50
Werkingskosten	-9.450,58
Personeelskosten	-13.104,43
(250) DANONE WINGS	0,00
Inkomsten	6.728,02
Werkingskosten	-6.260,19
Personeelskosten	-467,83
(261) LEADER	-3.088,59
Inkomsten	-1.078,13
Werkingskosten	-34,75
Personeelskosten	-1.975,71
(270) HORIZON 2020 SYSTEMIC	57.145,19
Inkomsten	156.767,08
Werkingskosten	-37.465,75
Personeelskosten	-62.156,14
(280) UNIR	286,79
Inkomsten	1.516,00
Werkingskosten	-162,42
Personeelskosten	-1.066,79
RESULTAAT BOEKJAAR	21.925,10

Balans 31/12/2020	
<i>ACTIVA</i>	
VASTE ACTIVA	1.417,94
Materiële vaste activa	1.417,94
Installaties, machines en uitrusting	799,19
Meubilair en rollend materieel	618,75
VLOTTENDE ACTIVA	500.241,18
Geldbeleggingen	97.945,23
Liquide middelen	304.969,25
Overlopende rekeningen	97.326,70
TOTAAL	501.659,12
<i>PASSIVA</i>	
EIGEN VERMOGEN	319.631,14
Reserves	121.925,10
Onbeschikbare reserves (Sociaal Passief)	100.000,00
Beschikbare reserves (Resultaat 2020)	21.925,10
Overgedragen resultaat	197.706,04
VOORZIENINGEN	78.705,94
Voorzieningen voor risico's en kosten	78.705,94
SCHULDEN	103.322,04
Schulden op ten hoogste één jaar	56.254,52
Handelsschulden	22.842,77
Belastingen	678,38
Bezoldigingen en sociale lasten	32.733,37
Overlopende rekeningen	47.067,52
TOTAAL	501.659,12

13.6 Bijlage 6: Overzicht overlegmomenten 2020

In de onderstaande tabellen vindt u per kwartaal een niet-limitatieve lijst van de belangrijkste overlegmomenten waarin VCM vertegenwoordigd was in 2020.

Belangrijkste overlegmomenten Kwartaal 1 2020	Datum	VCM medewerkers aanwezig
Opstart organisatie studiedag (VCM, BB, ABS, Departement L&V, VLM)	16/jan	TV, AD
SYSTEMIC PMT meeting (Breda)	18/jan	MV
overleg VITO/VCM rond uitwerking addendum BBT mestverwerking	24/jan	TV, AD
Stakeholdersmeeting SAFEMANURE studie Sevilla (DG ENVI)	28/jan	AD
Overleg FIT rond export van mestproducten	28/jan	TV, PT
Stakeholdersmeeting SAFEMANURE studie Sevilla (DG ENVI)	29/jan	AD
Stakeholdersmeeting SAFEMANURE studie Sevilla (DG ENVI)	30/jan	AD
Landbouwoverleg VLM Mestbank	30/jan	TV
Bijeenkomst rond opmaak Code v Goede praktijk digestaat en opstart Nutricycle Vlaanderen (VLACO, VCM, Inagro, Ugent, VLM)	4/feb	TV
Evaluatie ManuREsource 2019 (Ugent, Inagro, VCM, 3PT Consult)	4/feb	TV
Opleiding - presenteren voor publiek	4/feb	AD
Overleg Biogas-E rond samenwerkingsovereenkomst	5/feb	EVD, PT, TV
Stuurgroep BASTA	6/feb	AD
Nieuwjaarsreceptie VCM	11/feb	VCM
Bezoek agro-energiek ter voorbereiding van rondrit parlementariërs	12/feb	AD en TV
Meeting UGENT	12/feb	MV
Overleg met Innovatiesteunpunt rond coöperaties	13/feb	TV
Overleg Paardenpunt Vlaanderen	13/feb	TV
Bemestingsdag Inagro	13/feb	AD
Overleg met Danone over exit WINGS	14/feb	TV
Toelichting nieuwe declaratiewijze Leader	18/feb	TV
Overleg met VSDC rond statuutwijziging	26/feb	TV, PT
Rondrit parlementairen	6/mrt	VCM
Nitroman - Partnerbijeenkomst	9/mrt	TV, AD
Overleg budget Leader Haspengouw dikke fractie	10/mrt	TV
Bezoek Jaak Van Poppel (NL) en aansluitend overleg met Stichting Biomassa	12/mrt	TV, PT
Overleg met NCM (NL)	12/mrt	TV, PT
Overleg Liantis	13/mrt	TV, IM
Overleg rond effluentuitrijregeling	24/mrt	TV, AD
Toelichting VLM Mestbank voorstel debietmeters	25/mrt	TV
Begeleidingscommissie addendum BBT-studie mestverwerking	26/mrt	TV, AD
Overleg boekhouder	31/mrt	TV, PT, IM
Overleg rond oprichting Nutricycle Vlaanderen	31/mrt	TV, PT

Belangrijkste overlegmomenten Kwartaal 2 2020	Datum	VCM medewerkers aanwezig
Bespreking voorstel debietmeters	8/apr	TV
Overleg met VLM rond transport meststoffen binnen NITROMAN	14/apr	TV
Stuurgroep Nutriëntenkring op paardenkracht	15/apr	AD
Overleg Leader Met landbouw en natuur werken aan een betere bodemkwaliteit (PVL Bocholt)	22/apr	TV
Toelichting mestverwerking aan student KUL	22/apr	TV
Strategisch Platform Insecten - werkgroep onderzoek en stuurgroep	23/apr	TV, AD
Overleg VCM - Provincie West-Vlaanderen - Werkgroep Landbouw Euregio Scheldemond	5/mei	TV
Overleg Digicreate rond inschrijvingsmodule ManuREsource	5/mei	TV, IM
Toelichting mestverwerking	12/mei	TV, AD
Gesprek met NCM rond verschillen mestverwerking VL-NL	12/mei	TV
Overleg met bedrijfsadviseur VLAIO	14/mei	TV, MV
Bespreking registratietool ManuREsource	19/mei	TV, IM
Interne doctoraatsverdediging - Tine Vergote	26/mei	TV
Overleg mbt conclusies BBT studies constructed wetlands	2/jun	TV
Stand van zaken van het nieuwe uitvoeringsbesluit omtrent de debietmeters	3/jun	TV
Werkgroep kwaliteit (VLACO)	9/jun	TV
Overleg rond effluentuitrijregeling	10/jun	TV
2e Gebruikersgroepvergadering LA-traject PRECISIEMEST	11/jun	MV
Overleg rond effluentuitrijregeling	12/jun	TV, AD
Overleg rond debietmeters	15/jun	TV
Landbouwoverleg	18/jun	AD
Toelichting Mestverwerking (Universiteit Bremen)	22/jun	TV
meeting tool systemic	23/jun	MV
Addendum BBT mestverwerking - bijkomende vergadering Begeleidingscommissie	26/jun	TV, AD
Overleg FOD ontheffing	29/jun	TV
Doctoraatsverdediging Tine Vergote rond pocketvergisting	29/jun	TV
Overleg BBI-Greenddeal - VCM	29/jun	TV

Belangrijkste overlegmomenten Kwartaal 3 2020	Datum	VCM medewerkers aanwezig
overleg FOD - VLM burenregeling	2/jul	TV
Nutricycle stuurgroep	6/jul	TV
Persvoorstelling enquête	8/jul	VCM
Bezoek mogelijke venue ManuREsource	9/jul	TV, AD
Overleg rond BBI JU call	13/jul	TV, AD, MV
Overleg boekhouder (2-jarenbegroting)	13/jul	TV, PT
SYSTEMIC meeting	15/jul	MV
Bilateraal overleg VCM -Nutricycle Vlaanderen	16/jul	TV
SYSTEMIC General Assembly	16/jul	MV
Nitroman partnerbijeenkomst	23/jul	TV/AD
Overleg rond opstart EIP OG HIATUS (Inagro)	4/aug	TV
Bedrijfsbezoeken i.k.v. ontwerp BVR debietmeters	24/aug	AD
Overleg boekhouder	1/sep	TV, PT
Bezoek installatie Proeftuinen Droogte (voorbereiding HIATUS)	2/sep	AD, TV
Nutricycle Vlaanderen: WG nutriëntrecuperatie uit mest	4/sep	AD, TV
Bezoek venue ManuREsource 2021	7/sep	TV, PT
Organiserend comité ManuREsource	9/sep	VCM
KICKOFF NITROMAN	10/sep	AD/TV
Update rond WINGS (Danone-VCM)	11/sep	TV
EIP project Hiatus	11/sep	AD, TV
Nutricycle Vlaanderen WG water	15/sep	TV
WG effluent	16/sep	AD, TV
Overleg Festival van de Toekomst	18/sep	TV
Toelichting visienota VCM aan parlementairen	24/sep	TV
Landbouwoverleg	24/sep	TV, AD
Finale aftoetsing HIATUS	25/sep	TV, AD
Overleg rond aanpak grensknelpunt mest (Provincie WVL)	25/sep	
Webinar valorisatie paardenmest via compostering / fermentatie	28/sep	AD
Werkgroep Nutriëntrecuperatie uit de agro-voedingsketen	28/sep	AD

Belangrijkste overlegmomenten Kwartaal 4 2020	Datum	VCM medewerkers aanwezig
Voorbereiding overleg met VLM rond groepsaanvraag VCM	1/okt	TV, EVD
Overleg VLACO-VALBIOM analyse Fertilising Product Regulation	2/okt	TV
Fertilising Product Regulation: consequences in Flanders/Wallonie	2/okt	TV
Overleg VLM rond groepsaanvraag	5/okt	TV, EVD
UPOBA	6/okt	TV
Stuurgroep Nutricycle	8/okt	TV
SDG Changemakers event	12/okt	TV
Overleg Nutricycle Vlaanderen rond opmaak AP	12/okt	TV
TELCON NITROMAN Projectcommunicatie	14/okt	TV, AD
Overleg luchtwassers - brochure	15/okt	AD
SYSTEMIC Webinar	15/okt	MV
Overleg debietmeters	19/okt	TV
Meeting with Systemic and Linköping researchers	19/okt	MV
Overleg KU Leuven en Biogas Bree: NIR sensors	20/okt	MV
Overleg registratietool ManuREsource	21/okt	TV, IM
Seminarie rond mestverwerking (KUL, Agroproductie)	23/okt	TV
Eerste begeleidingscomité voor de BBT-studie erfsappen	26/okt	AD
Werkgroep kwaliteit (VLACO)	27/okt	TV
ESNI Conference	27/okt	TV
Workshop on future scenarios and nutrient recycling	28/okt	MV
Event rond Waterlinzen (Flanders Food, Ugent, Inagro)	30/okt	TV
UNIR webinar	9/nov	TV, AD
Nitroman - partnerbijeenkomst	12/nov	TV/AD
Overleg boekhouder	13/nov	TV, PT
EU GD 6.1 Subtopic C - Consortium meeting	13/nov	MV
SYSTEMIC webinar: Development of business models	19/nov	MV/TV
Review Systemic	19/nov	MV
Organiserend comité ManuREsource	20/nov	VCM
VCM Webinar: Vlaamse mestverwerking in kader van MAP6	23/nov	VCM
VCM webinar: Transitie naar circulaire economie: nutriënten	24/nov	VCM
VCM webinar: Transitie naar circulaire economie: water	25/nov	VCM
Overleg rond ManuREsource fonds	26/nov	TV
Landbouwoverleg (VLM Mestbank)	26/nov	TV
ESNI 2020: LCA	26/nov	MV
Bespreking code goede praktijk debietmeters	27/nov	TV
Nitroman - partnermeeting WP5	27/nov	TV, AD
Webinar VLM (wintertoelichting)	27/nov	TV, AD
webinar Waterketen	1/dec	AD
Overleg rond ManuREsource fonds	2/dec	TV
LA-traject PRECISIEMEST: gebruikersgroepvergadering	2/dec	MV
Webinar veldproeven Nitroman	3/dec	TV, AD
Webinar VLM (wintertoelichting)	4/dec	TV, AD
Werkessie Jumpstart business case implementatie in België	7/dec	TV
Evaluatie kandidaten Ivan Tolpe Prijs 2021 (I)	8/dec	VCM
Werkgroep duurzame afzet en bodemgebruik - Nutricycle Vlaanderen	8/dec	TV
Evaluatie kandidaten Ivan Tolpe Prijs 2021 (II)	9/dec	VCM
Overleg ManuREsource fonds	10/dec	TV
Organiserend comité ManuREsource	10/dec	VCM
Webinar Interreg: communicatieskills	10/dec	AD
Webinar VLM (wintertoelichting)	11/dec	TV, AD
Registratietool ManuREsource	14/dec	TV, IM
SYSTEMIC Webinar	17/dec	MV

13.7 Bijlage 7: Leden VCM (situatie op 31 december 2020)

A-leden (30/12/2020)

B-leden 30/12/2020 (Groep 1: Kennisinstellingen, adviesverlening, labo's en overlegplatformen)

B-leden 30/12/2020 (Groep 2: Overheid en financiën)

B-leden 30/12/2020 (Groep 3: Sectororganisaties, constructeurs en verwerkers/initiatiefnemers)

14 Coördinaten VCM

Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (VCM vzw)
Baron Ruzettelaan 1 B03
8310 Brugge
T + 32 (0)50 73 77 72
info@vcm-mestverwerking.be

Thomas Vannecke

Adviseur

thomas.vannecke@vcm-mestverwerking.be

M +32 (0) 471 90 54 71

Astrid D'Haene

Adviseur

astrid.dhaene@vcm-mestverwerking.be

M +32 (0) 493 73 53 19

Marieke Verbeke

Projectcoördinator

Marieke.verbeke@vcm-mestverwerking.be

M +32 (0) 472 86 55 26

Isabelle Mouton

Administratief medewerker

isabelle.mouton@vcm-mestverwerking.be

T + 32 (0) 73.77.72